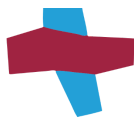

CAMPUS TERRES DE L'EBRE
Universitat Rovira i Virgili

TREBALL FI DE GRAU II

**DOBLE GRAU D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AMB MENCIÓ
D'ANGLÈS**

**PLA DE MILLORA: DISSENY I
DESENVOLUPAMENT TEÒRIC
D'UN MODEL DE
CO-ENSENYAMENT BILINGÜE**

Autora: Anna Adell Albor

Tutora: Llúcia Mauri Masdeu

Curs: 2024-2025

Agraïments

A la meua família, que sempre han apostat per mi i han estat el meu suport des del primer moment fins a l'últim. Gràcies pel vostre suport constant, per la paciència infinita, per escoltar-me quan ho necessitava i per estar sempre a prop, encara que fos en silenci.

A les meves companyes, perquè sense elles no hagués estat possible superar aquests cinc anys. Hem compartit moments de dubtes, d'estrès, però també d'il·lusions, riures i petites grans victòries. Molt agraïda a la vida per haver fet que us creuéssiu amb mi.

A totes les persones que han passat per la meua vida durant aquests cinc anys, perquè d'alguna manera han condicionat el camí i han fet que estigui on soc ara.

I finalment, a mi mateixa, per totes aquelles vegades que em va costar creure en mi i per totes aquelles en que m'he demostrat que soc capaç i mereixedora de cada mèrit. Per l'Anna de vuit, dotze i setze anys, que estaria molt orgullosa de mi.

Gràcies a totes i a tots per caminar amb mi.

Índex

1. Introducció	5
1.1 Justificació del tema	5
1.2 Objectius del treball	6
1.3 Preguntes d'investigació o hipòtesi	6
1.4 Metodologia de treball	7
2. Marc teòric	8
2.1 Definició i característiques del co-ensenyament bilingüe	8
2.2. L'impacte del bilingüisme en l'aprenentatge	10
2.2.1 Desenvolupament de la competència comunicativa en contextos bilingües	12
2.3 L'impacte del co-ensenyament bilingüe en la inclusió educativa	13
3. Marc normatiu	20
3.1 Normativa educativa sobre ensenyament bilingüe	20
3.2. Normativa sobre co-ensenyament i treball docent col·laboratiu	22
3.3 Models normatius en altres països: Comparativa amb sistemes educatius internacionals amb co-ensenyament bilingüe.	25
3.4 Suport institucional i programes de foment del co-ensenyament bilingüe	27
4. Desenvolupament del Projecte	30
4.1 Diagnosi inicial: matriu DAFO del centre	30
4.2 Objectius i accions específiques del model	32
4.3 Planificació temporal del projecte	34
4.4 Avaluació contínua i revisió del procés	36
4.5. Estratègies metodològiques per al co-ensenyament bilingüe	39
4.6. Integració del co-ensenyament bilingüe en el currículum d'infantil i primària	42
4.7. Implicació dels diferents sectors de la comunitat educativa	44
4.8 Formació i desenvolupament professional del professorat	46
5. Reptes i oportunitats del co-ensenyament bilingüe	57
5.1. Reptes pedagògics	57
5.2 Reptes relacionats amb l'alumnat	58

5.3 Oportunitats del co-ensenyament bilingüe	60
5.4 Impacte a llarg termini del co-ensenyament bilingüe	62
Bibliografia	64
Annexos	70
Annex 1. Enquesta per a l'alumnat de Cicle Superior	70
Annex 2. Entrevista per al professorat	71
Annex 3. Enquesta per a les famílies	72
Annex 4. Bilingual Portfolio – Plantilla d'autoavaluació de l'alumnat	73
Annex 5. Mapa de reflexió codocència – Rúbrica de reflexió docent	75
Annex 6. Bilingual Impact Survey – Qüestionari a famílies	76
Annex 7. Rúbrica d'observació docent – Ús lingüístic i participació	77

1. Introducció

1.1 Justificació del tema

L'ensenyament bilingüe s'ha convertit en un aspecte essencial dels sistemes educatius actuals, sobretot en societats plurilingües com la catalana. L'aprenentatge de diverses llengües no només millora la competència comunicativa de l'alumnat, sinó que també promou habilitats cognitives, socials i interculturals imprescindibles per al segle XXI. En aquest context, el co-ensenyament bilingüe sorgeix com una estratègia innovadora que facilita aquest aprenentatge de forma natural i integrada.

L'Escola Arrels de Colors, com a centre educatiu públic que ofereix Educació Infantil i Primària, promou un model pedagògic inclusiu i integrador, on la diversitat i el respecte per les diverses llengües i cultures ocupen un paper fonamental. El seu projecte lingüístic estableix el català i l'anglès com a llengües vehiculars, amb el castellà com a llengua complementària, garantint que l'alumnat desenvolupi habilitats en les tres llengües. Aquesta perspectiva s'ajusta a la realitat sociolingüística del centre, situat en una zona amb un increment d'alumnes d'orígens diversos i un entorn on el català i el castellà coexisteixen de manera natural.

Dins d'aquest context, el co-ensenyament bilingüe es presenta com una estratègia metodològica clau per potenciar l'aprenentatge de les llengües i dels continguts acadèmics. La presència de dos docents a l'aula facilita la implementació de les estratègies didàctiques, proporciona una atenció més individualitzada i promou un ambient d'aprenentatge col·laboratiu i motivador. A més, facilita la immersió lingüística i disminueix les barreres per a l'adquisició de noves llengües, especialment per a l'alumnat nouvingut o amb necessitats específiques de suport.

Aquest treball neix de la necessitat d'aportar una proposta de millora al model de co-ensenyament bilingüe proposat prèviament en el Projecte Educatiu del Centre (TFG I). Es pretén analitzar com aquest enfocament pot ser aplicat de forma efectiva en el context de l'Escola Arrels de Colors, reconeixent els avantatges i les dificultats i suggerint estratègies específiques per millorar-ne la implementació a les aules.

Així doncs, aquest treball busca oferir recursos i tècniques per a la implementació efectiva del co-ensenyament bilingüe, reforçant el projecte lingüístic del centre i millorant la qualitat educativa de l'alumnat en un context cada cop més multilingüe i globalitzat.

1.2 Objectius del treball

Aquest treball es proposa assolir els objectius següents:

- **Analitzar la implementació del co-ensenyament bilingüe** dins del context educatiu de l'Escola Arrels de Colors, utilitzant una matriu DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats).
- **Dissenyar un pla de millora** que permeti l'optimització de l'aplicació del model de co-ensenyament bilingüe, fent èmfasi en metodologies innovadores i estratègies pedagògiques efectives.
- **Explorar l'impacte del model** en el desenvolupament de competències comunicatives i lingüístiques dels alumnes.
- **Definir criteris d'avaluació** per mesurar l'efectivitat del pla de millora i la seva repercussió en la qualitat educativa del centre.
- **Proposar estratègies per a la formació docent** en co-ensenyament bilingüe, fomentant la col·laboració i la coordinació entre professionals de l'educació.

Aquest estudi no només té com a objectiu fonamentar teòricament el model de co-ensenyament bilingüe, sinó que també vol generar propostes concretes i aplicables per millorar la qualitat educativa i promoure una educació multilingüe i inclusiva.

1.3 Preguntes d'investigació o hipòtesi

Per tal de guiar el desenvolupament del treball i garantir una anàlisi precisa, es formulen diverses preguntes d'investigació que ajudaran a investigar l'impacte i la viabilitat del co-ensenyament bilingüe en el context educatiu del centre. Algunes de les qüestions principals són:

- Com influeix el co-ensenyament bilingüe en el desenvolupament de les competències lingüístiques dels alumnes?
- Quin impacte té aquest model sobre la interacció i col·laboració entre els docents?
- Quins són els principals obstacles i dificultats en la implementació del co-ensenyament bilingüe en un centre d'educació infantil i primària?
- Quines estratègies metodològiques són més efectives per assegurar una immersió lingüística equilibrada en català i anglès?
- Com pot el co-ensenyament bilingüe promoure una educació més inclusiva i adaptada a la diversitat de l'alumnat?

1.4 Metodologia de treball

Aquest treball s'ha desenvolupat seguint utilitzant una metodologia mixta, que uneix estratègies qualitatives i quantitatives basades en la revisió teòrica, l'anàlisi comparativa, entrevistes i enquestes i la proposta d'un pla d'actuació, entre d'altres.

En primer lloc, s'ha realitzat una revisió de la literatura acadèmica i de les experiències pràctiques en relació amb el co-ensenyament bilingüe, per tal d'entendre les bases teòriques i pedagògiques que el recolzen. Aquesta revisió ha abastat models d'ensenyament bilingüe existents, el paper dels docents en un model col·laboratiu i els avantatges cognitius i socials per a l'alumnat.

En segon lloc, s'ha realitzat una anàlisi comparativa amb altres models d'ensenyament bilingüe que s'implementen en l'àmbit internacional, identificant bones pràctiques i estratègies amb èxit que es poden adaptar a la realitat del centre.

A partir d'aquesta revisió teòrica i comparativa, s'ha elaborat un pla de millora detallat per a la implementació del co-ensenyament bilingüe al centre educatiu, considerant aspectes metodològics, organitzatius i d'avaluació. Aquest pla inclou estratègies per millorar la col·laboració entre docents, activitats didàctiques per estimular l'aprenentatge en dues llengües i mecanismes per valorar-ne l'impacte.

Finalment, es presenta una proposta d'avaluació per determinar l'eficàcia del model pel que fa a la millora de les competències lingüístiques dels alumnes, l'adaptació del professorat i la satisfacció de la comunitat educativa. Aquesta avaluació combinarà instruments qualitius i quantitius per aconseguir una visió completa del seu impacte.

2. Marc teòric

2.1 Definició i característiques del co-ensenyament bilingüe

El co-ensenyament bilingüe és una metodologia educativa en què dos docents treballen conjuntament dins d'un mateix espai d'aprenentatge per ensenyar continguts curriculars en dues llengües de forma simultània o complementària. Aquesta estratègia pretén millorar el desenvolupament de la competència lingüística dels alumnes a través de la interacció contínua amb les dues llengües en contextos reals i significatius.

Bases pedagògiques i enfocaments teòrics

El co-ensenyament bilingüe es basa en diverses teories sobre l'aprenentatge i l'adquisició de segones llengües:

- **Teoria sociocultural de Vygotsky:** aquesta teoria destaca la rellevància de la interacció social en el procés d'aprenentatge. El co-ensenyament bilingüe permet que l'alumnat aprenguin per mitjà de la interacció amb els dos professors i els seus companys, enfortint el concepte de zona de desenvolupament propera (ZDP).
- **Hipòtesi del input de Krashen:** segons Krashen, l'adquisició d'una segona llengua es facilita quan els alumnes reben un input que poden entendre, és a dir, un llenguatge una mica més avançat que el seu nivell actual. En el model de co-ensenyament bilingüe, la presència de dos mestres possibilita diversificar l'input i ajustar-lo millor a les necessitats de l'alumnat.
- **Model de la interdependència lingüística de Cummins:** aquesta teoria defensa que les competències obtingudes en una llengua poden traslladar-se a una altra. Això significa que el co-ensenyament bilingüe promou aquesta transferència a través d'una exposició constant a ambdues llengües i metodologies didàctiques que vinculen els coneixements lingüístics ja adquirits.

Característiques principals del co-ensenyament bilingüe

- **Presència de dos docents a l'aula:** generalment, un professor és especialista en una llengua (en aquest cas, anglès), mentre que l'altre actua com a tutor principal, assegurant d'aquesta manera un ús equilibrat de les llengües.

- **Interacció constant en dues llengües:** l'objectiu és que les dues llengües s'utilitzin de manera complementària, ja sigui alternant-les per activitats, per dies o per contextos comunicatius específics.
- **Atenció individualitzada a l'alumnat:** la col·laboració de dos docents facilita l'adaptació dels diferents ritmes d'aprenentatge i millora l'atenció a la diversitat d'alumnes, adaptant el ritme i els materials segons el seu nivell de domini de cada llengua.
- **Coordinació i planificació col·laborativa:** perquè el model sigui efectiu, els docents han de definir estratègies comunes i assegurar una coherència en els continguts i metodologies.
- **Foment d'un aprenentatge col·laboratiu:** aquest model promou la interacció entre l'alumnat i fomenta estratègies d'aprenentatge cooperatiu.

Diferències amb altres models educatius

Un dels aspectes fonamentals del co-ensenyament bilingüe és la seva diferenciació respecte a altres sistemes educatius bilingües com el CLIL (Content and Language Integrated Learning) i la immersió lingüística.

- **CLIL (Content and Language Integrated Learning):** aquest model educatiu combina l'aprenentatge d'una llengua estrangera amb continguts acadèmics que no són lingüístics, com ciències o història. A diferència del co-ensenyament bilingüe, en el model CLIL sol haver-hi un únic professor encarregat tant del contingut com de l'idioma d'ensenyament, mentre que en el co-ensenyament hi ha dos professors especialitzats.
- **Immersion lingüística:** aquest model posa l'èmfasi en la introducció progressiva d'una segona llengua, normalment començant amb un percentatge elevat de la "llengua meta" i reduint-lo a mesura que els alumnes desenvolupen habilitats i competències en les dues llengües. En el cas del co-ensenyament bilingüe, la instrucció es duu a terme alhora en dues llengües i amb l'ajuda de dos especialistes.

Models i enfocaments similars

El co-ensenyament bilingüe té característiques comunes amb altres models i mètodes educatius:

- **Enfocament AICLE (Aprentatge Integrat de Continguts i Llengües Estrangeres - CLIL):** malgrat que el CLIL sol ser cursat per un únic docent, en molts casos s'intenten integrar estratègies de co-ensenyament per millorar la comprensió i la producció lingüística de l'alumnat.
- **Equip docent col·laboratiu:** en certs sistemes educatius, es promou la col·laboració entre mestres de diverses especialitats (com ara un professor de llengua i un de ciències) per fomentar un aprenentatge interdisciplinari i rellevant.
- **Bilingüismes equilibrats vs. models de transició:** alguns programes bilingües es focalitzen en mantenir un equilibri entre dues llengües al llarg de tot el procés educatiu, mentre que altres enfocaments donen preferència a la transició cap a una llengua majoritària. El co-ensenyament bilingüe es pot ajustar a qualsevol d'aquests enfocaments, d'acord amb els objectius de cada centre educatiu.

2.2. L'impacte del bilingüisme en l'aprenentatge

Orígens i investigació sobre el bilingüisme

Les primeres investigacions sobre el bilingüisme es van centrar en les diferències entre individus monolingües i bilingües, amb un focus inicial en les dificultats relacionades amb l'aprenentatge de dues llengües. La perspectiva predominant durant gran part del segle XX sostenia que el bilingüisme podria comportar un "cost cognitiu" o confusió mental, ja que es pensava que els nens bilingües podrien trobar dificultats per controlar ambdues llengües de manera eficaç. Això es va observar en recerques de les dècades de 1950 i 1960 (Weinreich, 1953), que indicaven que el bilingüisme podia afectar el desenvolupament de les habilitats lingüístiques d'una persona.

Avantatges cognitius i acadèmics del bilingüisme

A partir de les dècades de 1980 i 1990, la investigació en neurociència i psicologia cognitiva va començar a aportar evidències que el bilingüisme no era perjudicial, sinó que tenia molts avantatges. Diversos estudis han demostrat que les persones bilingües tenien una flexibilitat cognitiva més elevada, és a dir, una millor habilitat d'adaptar-se a diversos contextos i situacions (Bialystok, 2001). A més, es va notar que les funcions executives del cervell, com la memòria de treball i l'atenció selectiva, estaven més avançades en individus bilingües. Aquesta millora es relaciona amb la necessitat de gestionar de manera contínua dues estructures lingüístiques i prevenir interferències entre aquestes (Bialystok, 2011).

Tanmateix, s'ha evidenciat que les persones bilingües gaudeixen d'un avantatge en la creativitat i la resolució de problemes, ja que l'exposició a diverses estructures lingüístiques promou la diversitat de perspectives i la capacitat d'abstracció.

Beneficis acadèmics

Durant les dècades dels anys 90 i 2000, la investigació en l'àmbit educatiu va començar a detectar beneficis particulars per als alumnes bilingües. Els investigadors van notar que els alumnes bilingües no només presentaven beneficis en l'àrea cognitiva, sinó que també obtingueren millors resultats acadèmics en proves estandarditzades de comprensió lectora, escriptura i matemàtiques, comparats amb els seus col·legues monolingües (Cummins, 2000). Els beneficis acadèmics es van vincular a la transferència d'habilitats lingüístiques entre les dues llengües, facilitant la comprensió de textos i augmentant l'anàlisi crítica de continguts.

A més, el bilingüisme es relaciona amb una millor habilitat per adaptar-se a contextos multiculturals i una major empatia i sensibilitat social. Els alumnes bilingües tenien més habilitat per establir connexions en entorns variats, a causa de la seva sensibilitat intercultural (Grosjean, 2010).

Avantatges socials i emocionals

Socialment, els alumnes bilingües adquireixen una major empatia i sensibilitat intercultural, ja que es troben en contacte amb diferents maneres de comunicar-se i amb diverses perspectives culturals. Això afavoreix la seva adaptació a contextos multiculturals i fomenta la seva habilitat per crear relacions socials favorables.

En relació amb els beneficis emocionals, els alumnes que parlen dues llengües experimenten una autoestima més elevada, ja que la seva habilitat lingüística els facilita connectar amb una major diversitat de persones i ajustar-se a diferents situacions de comunicació. Aquest fet redueix l'ansietat davant de nous reptes acadèmics i socials.

Prevenió del declivi cognitiu

Els avantatges del bilingüisme no es limiten a la infància i l'etapa educativa, sinó que generen impactes a llarg termini. Recentment, a mesura que s'ha profunditzat en les investigacions en neurociència cognitiva, s'ha evidenciat que el bilingüisme també pot oferir avantatges duradors, especialment en la salut cognitiva. Diferents estudis han evidenciat que les persones bilingües poden ajornar l'aparició de patologies neurodegeneratives com l'Alzheimer (Bialystok et al., 2007), gràcies a l'activitat constant del cervell en la gestió de dues llengües, que contribueix a conservar la plasticitat neuronal.

El bilingüisme ofereix beneficis importants en l'àmbit cognitiu, acadèmic, social i emocional, convertint-se en un element essencial per al creixement integral dels alumnes i en una eina crucial per a la seva educació en un context globalitzat.

2.2.1 Desenvolupament de la competència comunicativa en contextos bilingües

El desenvolupament de la competència comunicativa en contextos bilingües suposa l'adquisició i l'ús adequat de diverses habilitats lingüístiques, incloent-hi la comprensió i l'expressió oral, així com la lectura i l'escriptura en ambdues llengües. Segons Canale i Swain (1980), la competència comunicativa inclou quatre dimensions: la competència gramatical, la competència sociolingüística, la competència discursiva i la competència estratègica. En un àmbit bilingüe, aquestes competències es desenvolupen de forma simultània i interdependent, donant lloc a una millor capacitat d'adaptació a diversos contextos comunicatius. Els alumnes no només aprenen una llengua, sinó que l'utilitzen com a eina per comprendre altres matèries, cosa que afavoreix una millor comprensió i aplicació del coneixement (Coyle, 2010).

Un element essencial en aquest procés és la immersió equilibrada en les dues llengües tant en entorns naturals com en acadèmics. Els programes de co-ensenyament bilingüe, com el model CLIL (Content and Language Integrated Learning), ofereixen a l'alumnat l'oportunitat

d'aprendre continguts del currículum mentre milloren les seves competències lingüístiques en una segona llengua. Això permet una adquisició més significativa i contextualitzada del llenguatge, ja que els alumnes poden emprar-lo de manera funcional i no només com a un objecte d'estudi.

A més, el desenvolupament de la competència comunicativa en contextos bilingües es beneficia de la interacció contínua amb usuaris de les dues llengües, tant dins com fora de l'aula. Les estratègies metodològiques fonamentades en el diàleg, la col·laboració i les situacions d'aprenentatge significatives són clau per fomentar una comunicació fluida i autònoma en les dues llengües. Per exemple, les estratègies metodològiques innovadores que inclouen el diàleg, la col·laboració i l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) han estat determinants per a la creació de contextos d'aprenentatge més autèntics i significatius (Jessner, 2008).

Finalment, diversos estudis han demostrat que el bilingüisme no només potencia la competència comunicativa en les llengües implicades, sinó que també facilita l'aprenentatge d'altres idiomes més endavant. Això es deu a la millora en la consciència metalingüística i en la capacitat de transferir estratègies d'aprenentatge d'una llengua a una altra (Jessner, 2008). En conclusió, el desenvolupament de la competència comunicativa en entorns bilingües és un procés dinàmic que ajuda a formar individus més capacitats i equips per afrontar els desafiaments d'un món globalitzat.

2.3 L'impacte del co-ensenyament bilingüe en la inclusió educativa

El co-ensenyament bilingüe és un model educatiu que implica la col·laboració de dos mestres per a lliurar els mateixos continguts en dues llengües (habitualment català i anglès). Aquest plantejament no només presenta beneficis en l'aprenentatge de les llengües, sinó que també és crucial en l'atenció a la diversitat, especialment per a l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) o d'aquells que venen de diversos entorns socioculturals. A continuació, es detallen els mecanismes pels quals el co-ensenyament bilingüe pot promoure aquesta atenció a la diversitat:

Suport personalitzat per a alumnes amb NEE

Els alumnes amb necessitats educatives especials (NEE) poden aprofitar molt l'estratègia de co-ensenyament bilingüe. La presència de dos mestres a l'aula facilita una atenció més personalitzada, cosa que resulta essencial per a aquells alumnes que tenen dificultats d'aprenentatge o discapacitats físiques o cognitives. Per exemple:

- **Suport directe en l'adquisició de coneixements:** mentre un docent pot enfocar-se en l'explicació dels continguts acadèmics en una llengua, l'altre pot oferir ajuda suplementària a aquells alumnes amb dificultats per mantenir el ritme de la classe. Aquesta segona figura docent pot ser un expert en diversitat, com un mestre d'educació especial, que pot aplicar estratègies pedagògiques personalitzades per assegurar la comprensió i l'assimilació dels continguts per part de l'alumnat amb NEE.
- **Adaptacions metodològiques:** els mestres poden implementar estratègies metodològiques que s'adaptin a les necessitats particulars d'aquests alumnes, com l'ús de recursos visuals, materials adaptats o tecnologies de suport, per assegurar una comprensió més accessible del contingut en les dues llengües. Això inclou també l'ús de pictogrames i recursos digitals, que poden ser molt útils per als alumnes amb dificultats d'aprenentatge com la dislèxia o els trastorns de l'espectre autista (TEA).

Millora de la inclusió d'alumnes d'entorns socioculturals diversos

A Catalunya, moltes classes estan formades per estudiants que provenen de diversos entorns socioculturals, incloent-hi infants immigrants, alumnes amb diverses llengües natives i aquells que venen de famílies amb recursos educatius escassos. El co-ensenyament bilingüe proporciona un ambient d'aprenentatge inclusiu que beneficia aquests alumnes de diverses maneres:

- **Facilitació de l'aprenentatge de la llengua:** el co-ensenyament bilingüe facilita que els alumnes que no controlen el català o l'anglès tinguin més ocasions de conèixer millor ambdues llengües. La simultaneïtat de l'ensenyament en dues llengües ajuda a la comprensió dels continguts per part d'aquests alumnes, ja que poden relacionar les noves paraules i conceptes amb els quals ja saben en la seva llengua natal. Això té una importància particular per a l'alumnat amb un coneixement limitat de la llengua de l'escola.

- **Suport a la diversitat lingüística:** els docents poden utilitzar diverses estratègies d'ensenyament per millorar la comprensió entre l'alumnat de diferents orígens lingüístics. Això pot incloure l'ús de traduccions o la variació del llenguatge per assegurar que tots els alumnes comprenen el que se'ls ensenya, respectant el seu patrimoni cultural i lingüístic. Aquesta adaptació genera un entorn més inclusiu, on els alumnes se senten apreciats per la diversitat lingüística que aporten.
- **Desenvolupament de l'empatia i respecte:** el co-ensenyament bilingüe promou una millor comprensió de les diverses cultures a l'aula, ajudant els alumnes a valorar i respectar les diferències lingüístiques i culturals dels seus companys. Això és essencial per a l'alumnat d'entorns socioculturals variats, ja que els permet sentir-se part d'un entorn on les seves identitats són respectades i valorades.

Suport a alumnes amb dificultats en el rendiment acadèmic

Els alumnes amb dificultats d'aprenentatge o amb un rendiment escolar inferior a la mitjana també poden aprofitar el co-ensenyament bilingüe. Aquesta metodologia facilita una personalització superior en l'educació i proporciona més possibilitats per a l'estudiant per assimilar els continguts de manera gradual. La capacitat d'explicar els continguts en dues llengües facilita que els alumnes amb més dificultats puguin aconseguir coneixements i conceptes d'una manera més accessible.

- **Tècniques de reforç i repàs:** els mestres poden implementar estratègies concretes de reforç, repàs i repetició, com utilitzar activitats interactives o jocs didàctics, que contribueixin a reforçar el coneixement i augmentar la comprensió de l'alumnat amb dificultats. Aquesta doble explicació en dos idiomes també proporciona l'oportunitat de resoldre dubtes o d'examinar els continguts des d'una altra perspectiva, promovent així un aprenentatge més efectiu.
- **Reforç emocional i social:** mitjançant la cooperació entre dos docents, els alumnes amb problemes poden experimentar un major suport tant en l'àmbit acadèmic com emocional. La presència de dues figures docents permet una atenció més propera i individualitzada, cosa que pot disminuir la sensació d'estrès o ansietat que molts alumnes pateixen davant les dificultats en l'aprenentatge.

Estratègies per garantir l'accés als continguts per a tots els alumnes

El co-ensenyament bilingüe fomenta una flexibilitat metodològica que ajuda a fer que els continguts siguin accessibles per a tots els estudiants, incloent-hi els que tenen NEE i els que provenen de diversos contextos socioculturals. La varietat d'estratègies que es poden aplicar, com l'ús de materials visuals, l'aplicació de tecnologia adaptativa o l'ús de recursos lingüístics (com les explicacions en dues llengües), permet que els alumnes disposin de més oportunitats per accedir a la informació de manera clara.

2.4 El bilingüisme a les escoles en l'actualitat

En els darrers anys, la situació del bilingüisme català-anglès a les escoles ha mostrat una evolució significativa en molts aspectes, que reflecteixen tant les dinàmiques educatives globals com les polítiques lingüístiques locals. Aquests últims anys han estat un temps de canvi i adaptació pel que fa al bilingüisme a les aules. La normativa lingüística, els models d'ensenyament innovadors i les estratègies d'immersió han canviat per adaptar-se a les necessitats d'un sistema educatiu cada vegada més divers i globalitzat.

Malgrat els reptes referents a la convivència de diferents llengües en l'educació, l'estat actual mostra un compromís amb l'enfortiment del bilingüisme mitjançant un model que equilibra el català, el castellà i l'anglès, garantint que l'alumnat obtingui una competència lingüística més àmplia i ajustada a les necessitats del segle XXI.

1. Evolució de la normativa i les polítiques educatives

En els últims anys, el sistema educatiu català ha continuat modificant les seves polítiques lingüístiques amb l'objectiu d'assegurar un model de bilingüisme eficaç i equilibrat. A l'inici de l'any 2020, una de les principals fites legislatives va ser la continuació i consolidació del decret 150/2017, que regula l'ús de les llengües oficials a les escoles. Aquest decret es va establir com una eina essencial per fomentar la competència lingüística en català i en castellà, amb un èmfasi particular en la integració gradual de l'anglès com a llengua vehicular en certes assignatures.

L'ensenyament de l'anglès ha guanyat molta importància dins el sistema educatiu català, amb la finalitat de millorar la competència en aquesta llengua (Martínez, 2019). D'aquesta

manera, els centres escolars han adoptat diversos tipus de bilingüisme, com els programes CLIL (Content and Language Integrated Learning), que faciliten l'ensenyament de continguts curriculars mitjançant l'anglès, complementant el currículum en català o castellà (Coyle, Hood i Marsh, 2010).

No obstant això, la situació política a Catalunya ha impactat també en la normativa lingüística, amb tensions entre el desig de mantenir la immersió lingüística en català i les necessitats de garantir un domini adequat de l'anglès per a l'alumnat, davant de la globalització i la internacionalització de l'educació (Soler, 2021). Les modificacions en les administracions públiques, així com les polítiques educacionals del govern de la Generalitat, han afectat la definició de les llengües d'ensenyament i en la manera com s'integra l'anglès en l'aprenentatge (Puig, 2022).

2. Models educatius i metodologies innovadores

Durant aquest temps, les escoles han optat per diferents models i metodologies d'ensenyament per assegurar una adequada integració del català, el castellà i l'anglès al currículum escolar. Els models del bilingüisme i d'immersió lingüística han estat els més destacats, mantenint el català com a llengua vehicular principal, tot i que s'ha ampliat la presència de l'anglès en algunes assignatures i nivells educatius (Balcells, 2020).

L'anglès ha passat a ser present, no només a les assignatures específiques de la llengua, sinó també com a llengua vehicular en disciplines no lingüístiques (matemàtiques, ciències, TIC, etc.), a través del model CLIL, que ha agafat força els darrers anys (Eurydice, 2020). Aquests programes, encara que es van iniciar abans de la darrera dècada, s'han expandit i millorat, convertint-se en una de les tècniques més emprades per fomentar el bilingüisme català-anglès a les aules. A més, la incorporació de noves tecnologies i plataformes digitals ha ajudat a millorar l'aprenentatge i la immersió en l'anglès, proporcionant als alumnes eines d'aprenentatge més interactives i ajustades al seu nivell (González, 2021).

3. Repte de la convivència lingüística a les aules

Una de les problemàtiques que més ha inquietat als educadors i a les administracions durant els últims anys ha estat la convivència lingüística en les aules. La implementació de l'anglès com a llengua vehicular, encara que es valori de manera positiva per la seva habilitat de potenciar les competències lingüístiques dels alumnes, ha provocat certa tensió amb el model d'immersió en català. Per tant, alguns experts en educació han posat en dubte si el model

CLIL pot disminuir la importància i la influència del català a l'escola, sobretot a mesura que les demandes d'anglès s'han tornat més urgents en un món cada vegada més globalitzat (Sierra, 2021).

Per aquesta raó, s'han creat diverses estratègies per assegurar que el català conservi la seva funció com a llengua vehicular principal. Això comprèn la producció de materials educatius en català i la posada en marxa de recursos pedagògics concrets per garantir la qualitat de l'ensenyament en totes les llengües implicades (Valls i Tomàs, 2020).

4. Impacte de la pandèmia en el bilingüisme a l'escola

La pandèmia de la COVID-19, que va influir de manera significativa en el sistema educatiu des del març de 2020, va ocasionar també un efecte directe en el model de bilingüisme a les escoles. L'ensenyament en línia, tot i facilitar la continuïtat de les classes, va provocar desigualtats respecte a l'accés a recursos digitals i a la capacitat d'adaptació de les famílies i dels docents. Això va afectar també la manera com es realitzava l'ensenyament de l'anglès i va evidenciar la necessitat de millorar la capacitat digital dels professors i les eines accessibles per a l'alumnat (Sabaté et al., 2022).

Tanmateix, la pandèmia va impulsar la digitalització del sistema educatiu, cosa que ha permès la creació de continguts multilingües i la incorporació d'idiomes en plataformes digitals. A mesura que es tornava a la presencialitat, diversos centres van implementar metodologies híbrides, fusionant l'ensenyament convencional amb recursos digitals i recursos en anglès més accessibles (Ramos i Pérez, 2021).

5. Exemples d'escoles que implementen el mètode a Catalunya

Escola Pia de Sarrià (Barcelona)

L'Escola Pia de Sarrià, situada a Barcelona, ha implementat un sistema bilingüe on l'anglès és una altra llengua vehicular en diferents matèries. A l'Escola Pia, el model bilingüe s'aplica des de la primària, amb l'ensenyament de disciplines com educació física, ciències i matemàtiques en anglès. Els docents implementen tècniques d'ensenyament innovadores, com el treball per projectes i l'aprenentatge basat en problemes, per garantir que els alumnes desenvolupin habilitats en anglès a mesura que aprenen continguts acadèmics.

A més de l'ensenyament en anglès, aquest centre aposta pel català com a llengua principal. D'aquesta manera, els alumnes obtenen una formació equilibrada en les dues llengües, amb la finalitat de garantir la seva competència lingüística en ambdós idiomes.

Col·legi Montserrat (Barcelona)

L'Escola Montserrat, ubicada a Barcelona, ha adoptat un model bilingüe català-anglès mitjançant la metodologia CLIL, amb un enfocament centrat en la immersió gradual. Aquesta escola implementa el mètode de forma progressiva: els alumnes de primària inicien l'aprenentatge de matèries no lingüístiques en anglès des de primer curs, i aquest enfocament s'expandeix a la secundària. A més, les classes d'anglès intensiu en grups petits complementen el model CLIL, ajudant l'alumnat a reforçar la seva competència en la llengua.

Un element rellevant d'aquesta escola és la seva metodologia per incorporar les noves tecnologies en l'ensenyament de l'anglès, emprant recursos digitals per millorar la comprensió oral i escrita de la llengua anglesa en situacions reals.

Escola Maristes Valldemia (Mataró)

L'escola Maristes de Mataró és un altre exemple que aplica el model bilingüe mitjançant la docència de matèries en anglès. Aquesta institució utilitza el model CLIL des de l'etapa d'educació primària, amb assignatures com ciències socials, matemàtiques i educació física ensenyades en anglès. Els mestres són preparats per fer servir l'anglès de forma efectiva per transmetre coneixements en diferents àrees, assegurant que els alumnes obtinguin no només habilitats lingüístiques, sinó també continguts acadèmics en la llengua necessària.

A més, l'escola disposa d'un pla d'immersió que inclou activitats fora de l'horari escolar com colònies i intercanvis internacionals, on l'alumnat pot practicar l'anglès en un entorn social i autèntic. Aquest centre també utilitza la metodologia de treball per projectes, la qual cosa facilita als alumnes aplicar el que estudien en anglès a contextos pràctics i creatius, millorant, per tant, les seves habilitats comunicatives i lingüístiques.

3. Marc normatiu

3.1 Normativa educativa sobre ensenyament bilingüe

L'ensenyament bilingüe representa un element essencial dins del sistema normatiu educatiu, especialment en zones amb diverses llengües oficials o amb un fort component plurilingüe. A Catalunya, igual que en altres nacions, la normativa fixa les bases per a l'aplicació de models bilingües i plurilingües als centres educatius.

Marc normatiu internacional sobre ensenyament bilingüe

A escala internacional, organismes com la UNESCO i el Consell d'Europa han subratllat la rellevància de l'educació bilingüe i plurilingüe com una eina per fomentar la diversitat lingüística i cultural. La UNESCO, per exemple, fomenta la idea d'educació multilingüe en el seu informe *Education in a Multilingual World* (2003), en què se suggereix l'ensenyament en la llengua d'origen durant els primers anys d'escola i la introducció gradual de llengües addicionals.

A la Unió Europea, el Marc Estratègic per a la Cooperació Europea en Educació i Formació (ET 2020) impulsa la competència en, com a mínim, dues llengües estrangeres i promou l'ús de metodologies CLIL (Content and Language Integrated Learning) com a tècnica eficaç per a l'aprenentatge bilingüe.

Marc normatiu estatal sobre ensenyament bilingüe

A Espanya, el sistema educatiu lingüístic es regula a través de diverses lleis orgàniques que han evolucionat amb el pas del temps. La Llei Orgànica d'Educació (LOE) de 2006, alterada per la LOMCE (2013) i recentment per la LOMLOE (2020), determinen que les comunitats autònomes amb llengua pròpia han d'assegurar-ne l'ús com a llengua vehicular, alhora que s'impulsa l'aprenentatge de llengües estrangeres.

L'article 6 de la LOMLOE destaca la importància d'una educació en igualtat de condicions en les diverses llengües oficials de cada comunitat autònoma i dona suport als programes d'ensenyament bilingüe i plurilingüe, sempre respectant la competència de cada territori.

A més, l'Estat ha creat diversos programes per potenciar l'ensenyament bilingüe, com el **Programa de Seccions Bilingües del Ministeri d'Educació i Formació Professional**, que

s'ha implantat en diverses comunitats autònomes, i que combina l'ensenyament de matèries curriculars en llengua estrangera (principalment anglès) amb metodologies CLIL.

Normativa educativa a Catalunya sobre ensenyament bilingüe

A Catalunya, la normativa de referència per a l'ensenyament bilingüe es determina per la **Llei 12/2009, d'Educació de Catalunya (LEC)** i pel **Decret 175/2022, de l'ús i l'ensenyament de les llengües en el sistema educatiu de Catalunya**.

- **Llei d'Educació de Catalunya (LEC, 2009)**: estableix el català com a llengua vehicular d'ensenyament, assegurant també l'aprenentatge del castellà i d'una llengua estrangera.
- **Decret 175/2022**: estableix els criteris per a l'ús de les llengües en l'ensenyament i permet la inclusió de programes bilingües i plurilingües depenent del context sociolingüístic de cada centre. Aquest decret potencia el paper de l'anglès com a llengua estrangera i dona recursos per implementar metodologies innovadores com el co-ensenyament en llengües diferents.
- **Pla d'Impuls de l'Anglès (2021)**: iniciativa del Departament d'Educació per impulsar l'ús de l'anglès en diverses àrees curriculars i promoure l'aprenentatge a través d'enfocaments CLIL i co-ensenyament bilingüe.

Aplicació de la normativa en el model de co-ensenyament bilingüe

La implementació de la normativa en models de co-ensenyament bilingüe requereix un enfocament flexible, adaptat a les necessitats de cada centre i alineat amb les polítiques lingüístiques actuals. A Catalunya, els centres educatius poden implementar **Projectes Lingüístics de Centre (PLC)**, on es defineixen les estratègies per garantir la presència equilibrada de les llengües vehiculars i estrangeres.

En el cas del model de co-ensenyament bilingüe, el marc normatiu permet:

- La presència de dos mestres a l'aula, amb especialització en una llengua cada un, per fomentar la immersió lingüística.
- L'ús del català i l'anglès com a llengües vehiculars en diverses àrees educatives, segons els objectius de cada centre.

- L'ús d'estratègies CLIL per combinar continguts i llengua en una única unitat d'aprenentatge.
- La promoció de metodologies inclusives per assegurar que tots els alumnes, sense tenir en compte el seu coneixement lingüístic, puguin adquirir les competències requerides en les diferents llengües.

Aquesta normativa ofereix, per tant, un suport sòlid per a la implementació de models de co-ensenyament bilingüe a Catalunya, sempre que es mantingui el compliment de la legislació actual i l'equilibri lingüístic a l'aula.

3.2. Normativa sobre co-ensenyament i treball docent col·laboratiu

El co-ensenyament i el treball col·laboratiu entre docents són metodologies educatives que han guanyat pes en els darrers anys, sobretot en contextos d'educació inclusiva i d'ensenyament bilingüe. Aquest enfocament inclou la cooperació entre diversos docents en una mateixa aula, amb l'objectiu de millorar la qualitat de l'ensenyament, diversificar les metodologies i atendre millor la diversitat de l'alumnat.

Marc normatiu internacional

A escala internacional, diverses organitzacions han definit recomanacions per fomentar la col·laboració entre docents.

UNESCO (2015), en el seu informe *Rethinking Education*, ressalta la rellevància del co-ensenyament com a estratègia per gestionar la diversitat a les aules i promoure una educació més inclusiva.

El Consell d'Europa, en les seves orientacions per a l'ensenyament de llengües, promou el treball interdisciplinari entre docents per assegurar un aprenentatge significatiu i integrat.

Projectes europeus Erasmus+ han promogut iniciatives de formació docent per millorar la coordinació i la col·laboració entre els professionals de l'educació.

Normativa estatal sobre co-ensenyament i treball col·laboratiu

A Espanya, el marc legal que regula el co-ensenyament i la col·laboració docent es basa principalment en la **LOMLOE (2020)**, la qual aporta una perspectiva més inclusiva de l'ensenyament i promou la implementació d'estratègies de docència compartida.

Els aspectes més rellevants de la normativa estatal són:

- **LOMLOE (Llei Orgànica 3/2020, d'Educació):**
 - Promou la cooperació entre docents per atendre la diversitat de l'alumnat (article 79).
 - Promou els equips docents interdisciplinaris i la coordinació conjunta.
 - Subratlla la importància de l'ensenyament conjunt en programes d'atenció a la diversitat.
- **Reial Decret 126/2014, pel qual s'estableix el currículum bàsic d'Educació Primària:**
 - Permet ajustar l'organització de les matèries i metodologies per facilitar models de docència compartida.
 - Destaca la importància de la col·laboració entre docents per assegurar un aprenentatge competencial i globalitzat.
- **Plans d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (Ministeri d'Educació):**
 - Inclouen el co-ensenyament com una tècnica per potenciar l'aprenentatge de tot l'alumnat, sobretot en entorns d'educació inclusiva.

Normativa autonòmica a Catalunya sobre co-ensenyament

A Catalunya, el Departament d'Educació estableix el co-ensenyament com una pràctica recomanada en diversos contextos educatius. Algunes normatives fonamentals són:

- **Decret 150/2017, d'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu:**

- o Planteja el co-ensenyament com a una estratègia per abordar la diversitat a l'aula i fomentar metodologies adaptables.
- o Es permet la presència de diversos docents a l'aula per ajustar l'ensenyament a les necessitats particulars de l'alumnat.
- **Pla d'educació inclusiva de Catalunya (2019-2027):**
 - o Destaca la col·laboració entre docents com a mètode per potenciar la inclusió i assegurar una atenció individualitzada.
 - o Fomenta el co-ensenyament en centres que adopten models d'aprenentatge per competències.
- **Documents d'orientacions del Departament d'Educació:**
 - o Es suggereix la planificació conjunta entre docents en contextos de co-ensenyament.
 - o Es promou l'ús del co-ensenyament en models d'ensenyament bilingüe i CLIL.

Aplicació de la normativa en el co-ensenyament bilingüe

El co-ensenyament en entorns bilingües ha de respectar la normativa vigent i, al mateix temps, adaptar-se a les necessitats de cada centre. L'aplicació pràctica implica:

- **Planificació conjunta:** els docents han de col·laborar per establir objectius comuns i distribuir els rols dins l'aula.
- **Metodologies actives:** l'ús d'estratègies com el treball per projectes, l'aprenentatge cooperatiu o el model CLIL.
- **Formació del professorat:** és fonamental oferir formació als mestres en tècniques de co-ensenyament i ensenyament bilingüe.
- **Avaluació i seguiment:** cal assegurar que el model s'adapta als objectius educatius i s'implementa de forma efectiva.

3.3 Models normatius en altres països: Comparativa amb sistemes educatius internacionals amb co-ensenyament bilingüe.

L'ensenyament bilingüe i el co-ensenyament són estratègies que es poden trobar en diversos sistemes educatius a escala internacional. No obstant això, la seva implementació varia segons les regulacions educatives de cada país i el model d'ensenyament que adopten. A continuació, es presenta una comparativa de diversos sistemes educatius que han incorporat el co-ensenyament en programes bilingües amb èxit.

País	Llengües principals	Model d'ensenyament	Aplicació en el sistema educatiu	Aspectes a destacar	Desafiaments del model
Finlàndia	Finès, anglès i sami	CLIL i immersió parcial	Integració del CLIL en matèries específiques des de primària fins a secundària.	Desenvolupament de la competència lingüística sense afectar el rendiment acadèmic. Recolzament institucional fort.	Necessitat d'una alta formació pedagògica per als docents. Possible desigualtat d'accés segons el centre educatiu.
Canadà	Anglès i francès	Immersió total/parcial	Present en escoles públiques, especialment a les províncies amb població francòfona i anglòfona.	Èmfasi en la immersió total en una segona llengua des d'edats primerenques. Elevada competència bilingüe.	Diferències en el suport institucional segons la província. Manca de docents qualificats en algunes regions.
Països	Neerland	TTO	Educació	Programa	Diferències de

baixos	és i anglès	(Tweetalig Onderwijs)	secundària bilingüe en anglès i neerlandès en escoles seleccionades.	voluntari amb suport governamental i avaluació rigorosa dels resultats lingüístics i acadèmics.	qualitat entre escoles participants. Dificultat per avaluar l'impacte a llarg termini en l'adquisició de la llengua materna.
Estats Units	Anglès, espanyol i xinès	Dual Language Immersion	Aplicació en escoles amb població diversa, combinant estudiants nadius de cada llengua.	Aprenentatge equitatiu entre dues llengües, reforç de la interculturalitat i resultats acadèmics positius.	Reticència d'algunes comunitats monolingües. Dificultat per mantenir la continuïtat del programa a llarg termini.
Hong Kong	Cantonès, anglès i mandarí	Trilingüisme estructurat	Aplicació a secundària segons la política de mitjà d'instrucció (MOI), amb algunes escoles ensenyant en anglès i altres en cantonès.	Fort enfocament en la fluïdesa en anglès com a avantatge competitiu. Introducció primerenca de l'anglès en diverses matèries.	Diferències en l'accés segons el nivell socioeconòmic. Alguns estudiants tenen dificultats en dominar ambdues llengües acadèmicament.
Cataluny	Català,	Programa	Introducció	Model de	Controvèrsia

a (Espanya)	castellà i occità.	d'Ensenyame nt Bilingüe i Plurilingüe	progressiva de l'anglès en matèries curriculars i suport al català com a llengua vehicular.	referència en el context espanyol. Implicació de docents formats en metodologies AICLE i immersió.	sociopolítica sobre la llengua vehicular. Manca de recursos en alguns centres per aplicar el model de manera efectiva.
------------------------------	-----------------------	---	---	--	---

Taula 1. Comparativa models normatius en altres països. Elaboració pròpia.

3.4 Suport institucional i programes de foment del co-ensenyament bilingüe

L'impuls del co-ensenyament bilingüe en els centres educatius necessita un suport institucional ferm, ja que la seva aplicació es fonamenta en polítiques educatives definides, recursos financers suficients i plans de formació per al professorat. En els últims anys, diversos governs i institucions han iniciat projectes per impulsar aquest model, amb la intenció de millorar la competència lingüística de l'alumnat i ajustar-se a les necessitats d'un món cada cop més globalitzat.

Programes i polítiques a nivell internacional

Diferents països han creat iniciatives institucionals per promoure el co-ensenyament bilingüe i la inclusió de llengües estrangeres en els plans d'estudi. A continuació, es presenta un resum d'algunes de les més significatives:

1. Erasmus+ (Unió Europea, 2014-2027)

L'Erasmus+ és un dels programes més destacats de la Unió Europea en l'àmbit de l'educació i el multilingüisme. Entre els seus propòsits, sobresurt la promoció del plurilingüisme mitjançant la mobilitat d'alumnat i docents, a més del suport a projectes educatius on el co-ensenyament bilingüe exerceix una funció essencial.

Els centres educatius que es troben involucrats en aquest programa poden aprofitar intercanvis amb altres institucions europees, la qual cosa promou l'ús de llengües estrangeres en situacions reals. A més, ofereix suport econòmic per a la formació del professorat en metodologies bilingües i el desenvolupament de recursos educatius adaptats.

2. Programa CLIL (Content and Language Integrated Learning) - Europa

El model CLIL (Aprentatge Integrat de Continguts i Llengües Estrangeres) ha estat promogut per la Comissió Europea com una estratègia per a la implementació del co-ensenyament bilingüe en les escoles. Aquesta metodologia possibilita que les disciplines, com Coneixement del Medi o història, s'ensenyin total o parcialment en una llengua estrangera.

3. Programa eTwinning (Comissió Europea)

L'eTwinning promou la cooperació entre escoles de diversos països mitjançant projectes digitals en diverses llengües. Aquesta iniciativa facilita que els alumnes adquireixin competències comunicatives en llengües estrangeres a través d'activitats de co-ensenyament amb altres centres educatius europeus.

Polítiques i programes a Espanya i Catalunya

A Espanya i Catalunya, el model de co-ensenyament bilingüe ha anat guanyant força en els darrers anys a causa de diverses iniciatives institucionals. A continuació, es mostren els principals programes creats per promoure aquest model educatiu:

1. Programa Auxiliars de Conversa (Ministeri d'Educació i Formació Professional d'Espanya)

Aquest programa busca integrar auxiliars de conversa nadius als centres educatius per potenciar la competència oral dels alumnes en anglès, francès, alemany i altres idiomes estrangers. Els auxiliars col·laboren amb els mestres en tasques de co-ensenyament, oferint suport a les classes i promovent la interacció en la llengua objectiu.

Segons les dades proporcionades pel Ministeri d'Educació, aquest programa ha generat un efecte favorable en la millora de l'expressió oral dels alumnes i ha facilitat una major immersió en la llengua estrangera en situacions reals.

2. Pla Experimental per al Plurilingüisme (Generalitat de Catalunya)

Aquest programa ha estat promogut pel Departament d'Educació de Catalunya amb la finalitat d'augmentar la presència de l'anglès a les escoles a través d'un enfocament interdisciplinari. Les escoles escollides compten amb suport institucional per implementar metodologies de co-ensenyament bilingüe i formació específica per als professors.

Els resultats inicials d'aquest pla indiquen un augment en la fluïdesa oral de l'alumnat i una major seguretat en l'ús de l'anglès com a llengua de comunicació en contextos escolars.

3. Projectes d'Innovació Educativa en Plurilingüisme (Generalitat Valenciana i altres comunitats autònomes)

Algunes comunitats autònomes, com la Comunitat Valenciana, han posat en marxa programes d'innovació educativa enfocats en el plurilingüisme. Aquests programes proporcionen a les escoles recursos específics per implementar el co-ensenyament bilingüe i ofereixen formació constant per als mestres.

Possibles reptes i perspectives de futur

Malgrat els progressos en el suport institucional al co-ensenyament bilingüe, encara hi ha diversos reptes que cal afrontar:

- **Desigualtat en l'accés als programes:** no tots els centres d'ensenyament disposen de les mateixes possibilitats de participar en projectes de co-ensenyament bilingüe, sobretot a les zones amb menys recursos.
- **Formació docent insuficient:** malgrat els esforços institucionals, molts docents encara no reben una formació específica adequada per dur a terme estratègies efectives de co-ensenyament bilingüe.
- **Manca de materials adaptats:** la creació de materials didàctics apropiats per a una educació bilingüe de qualitat encara és un desafiament, sobretot en matèries tècniques o científiques.

De cara al futur, s'espera que el co-ensenyament bilingüe continuï creixent, amb un èmfasi en l'aplicació de tecnologies educatives, la formació permanent del professorat i una major col·laboració internacional per perfeccionar els models pedagògics.

4. Desenvolupament del Projecte

4.1 Diagnosi inicial: matriu DAFO del centre

Abans de posar en marxa el pla de millora suggerit en aquest treball, és essencial dur a terme una anàlisi del context inicial del centre educatiu en relació amb el co-ensenyament bilingüe. Per aquest motiu, s'ha creat una matriu DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats) que descriu els principals factors interiors i exteriors que poden repercutir en la implementació del model.

La creació d'aquesta matriu DAFO es presenta com la primera tasca de la Fase 1 del pla de millora. L'objectiu és involucrar tota la comunitat educativa en la reflexió i diagnosi de la situació inicial, fomentant una cultura de participació i millora constant. Com a eina metodològica, s'han emprat diverses enquestes i entrevistes per fomentar aquesta diagnosi.

Metodologia de recollida d'informació

Per a l'elaboració d'aquesta matriu s'han emprat diverses fonts de recollida d'informació prèvia que inclouen els tres eixos fonamentals del projecte: alumnat, docents i comunitat educativa. Aquestes fonts inclouen:

- **Enquestes** als alumnes de Cicle Superior per entendre la seva opinió sobre l'ús de les llengües a l'aula. (Annex 1).
- **Entrevistes** semi-estructurades amb el professorat, enfocades en experiències anteriors de co-ensenyament i formació en idiomes. (Annex 2).
- **Revisió de la documentació del centre**, com són el Projecte Educatiu del Centre (PEC), el Projecte Lingüístic del Centre (PLC), les programacions anuals i les actes de coordinació pedagògica.
- **Trobades amb membres de l'AMPA**, per avaluar la percepció de les famílies sobre el model lingüístic i les seves expectatives a través d'una enquesta. (Annex 3).

Matriu DAFO: co-ensenyament bilingüe “Escola Arrels de Colors”

FORTALESES	DEBILITATS
Equip docent motivat i amb predisposició per treballar de manera col·laborativa.	Falta de formació específica en co-ensenyament i metodologies bilingües.
Presència d'un Projecte Lingüístic que fomenta el plurilingüisme.	Recursos escassos per treballar simultàniament amb dos mestres a l'aula.
Implicació activa de les famílies en esdeveniments escolars.	Dificultat per organitzar horaris entre professors per planificar de manera conjunta.
Diversitat cultural i lingüística de l'alumnat, beneficiosa per al sistema bilingüe.	Algunes reticències envers l'ús de l'anglès en situacions no estrictament lingüístiques.

Taula 2. Matriu DAFO. Fortaleses i debilitats. Elaboració pròpia.

OPORTUNITATS	AMENACES
Programes i subvencions estatals per a la promoció del multilingüisme (com el Programa d'Impuls de les llengües estrangeres).	Canvis en la normativa educativa que podrien restringir la flexibilitat organitzativa del centre.
Accés a recursos digitals internacionals i formació en línia.	Pressió pels resultats educatius que pot portar a prioritzar la preparació per a

	exàmens estàndard.
Oportunitat de col·laboració amb altres centres que ja implementen models semblants.	Diverses variacions en el nivell de llengua entre els alumnes que poden complicar l'equitat en l'aprenentatge.
Augment de l'interès per una formació més global i intercultural.	Poc suport institucional en certes etapes educatives o àrees geogràfiques.

Taula 3. Matriu DAFO. Oportunitats i amenaces. Elaboració pròpia.

4.2 Objectius i accions específiques del model

El disseny del model de co-ensenyament bilingüe té com a objectiu principal garantir una **educació de qualitat en un entorn plurilingüe**, afavorint l'aprenentatge significatiu dels continguts acadèmics i el desenvolupament equilibrat de la competència comunicativa en anglès i català. Aquest propòsit es concreta en diversos **objectius específics**, cadascun dels quals es tradueix en **accions definides i adaptades** que guien la seva implementació progressiva als centres educatius.

Objectius del PdM	Responsables	Indicadors	Criteri d'assoliment
1. Potenciar la competència comunicativa en català i anglès en contextos reals			
1.1 Desenvolupar activitats interdisciplinàries que integrin vocabulari i estructures bàsiques	Equip docent, mestres especialistes	Nombre i qualitat d'activitats amb ús funcional de les dues llengües	≥3 activitats/trimestre amb expressió oral en ambdues llengües
1.2 Potenciar la participació oral	Mestres	Observació directa a	El 80% de

en dinàmiques de co-ensenyament	codocents	l'aula	l'alumnat participa oralment en dues llengües almenys 1 cop per setmana
2. Desenvolupar la consciència lingüística i l'autonomia comunicativa			
2.1 Incorporar rutines en què l'alumnat triï la llengua per expressar-se	Tutoria, mestres d'aula	Registre de llengua utilitzada per l'alumnat	El 70% de l'alumnat fa eleccions lingüístiques autònomes en activitats orals
3. Enfortir la col·laboració docent i la planificació compartida			
3.1 Establir parelles pedagògiques estables per codocència en àrees no lingüístiques	Coordinació pedagògica, tutors	Nombre de sessions planificades conjuntament	≥1 sessió setmanal de co-ensenyament per parella docent
3.2 Organitzar formacions internes i intercanvi de pràctiques	Direcció, coordinació lingüística	Assistència i aplicació de les formacions	El 75% del claustre aplica continguts de les formacions
4. Millorar la competència didàctica en enfocaments bilingües i codocència			
4.1 Dissenyar recursos bilingües adaptats i compartir-los	Mestres de llengües, especialistes AICLE	Nombre de materials didàctics AICLE elaborats i reutilitzats	Cada cicle produeix almenys 2 recursos anuals que s'incorporen a la pràctica docent
5. Implicar activament les famílies i agents externs en el projecte bilingüe			
5.1 Oferir activitats compartides amb les famílies (tallers, contes, exposicions, concursos d'anglès, <i>St. Patrick's Day...</i>)	Comissió lingüística, AMPA	Participació de famílies a les activitats	≥2 activitats anuals
5.2 Compartir el projecte i els avenços amb comunicació periòdica	Direcció, coordinació de cicle	Comunicacions enviades i retorn de qüestionaris de satisfacció	Comunicació trimestral + valoració mitjana ≥3/5 en les enquestes familiars

Taula 4. Objectius i accions específiques del model. Elaboració pròpia.

4.3 Planificació temporal del projecte

La implementació del model de co-ensenyament bilingüe necessita una planificació acurada, progressiva i realista al llarg del temps. Per assegurar una integració efectiva i sostenible, es proposa un desplegament al llarg de quatre anys acadèmics, amb etapes ben definides que facilitin l'avaluació i l'ajust constant del procés.

La planificació següent s'ha estructurat considerant els objectius específics esmentats anteriorment, les accions vinculades i les estratègies metodològiques suggerides. Aquest diagrama de Gantt serveix com a eina visual i organitzativa per garantir una implementació estructurada i flexible del projecte.

Fases de la planificació:

Curs 1 – Fase d'anàlisi i experimentació inicial

Diagnosi interna, elecció d'un equip impulsor, formació prèvia i començament de la fase pilot en un grup petit.

Curs 2 – Consolidació i extensió del pilotatge

Seguiment de la formació, aplicació en més grups i matèries, i ajust dels materials i metodologies.

Curs 3 – Expansió estructurada del model

Ampliació del model a tota una etapa educativa, incorporació d'activitats interdisciplinàries i en contextos no formals.

Curs 4 – Generalització i sistematització

Implantació total al centre, sistemes d'avaluació sòlids i creació de protocols estables de codocència.

Representació temporal:

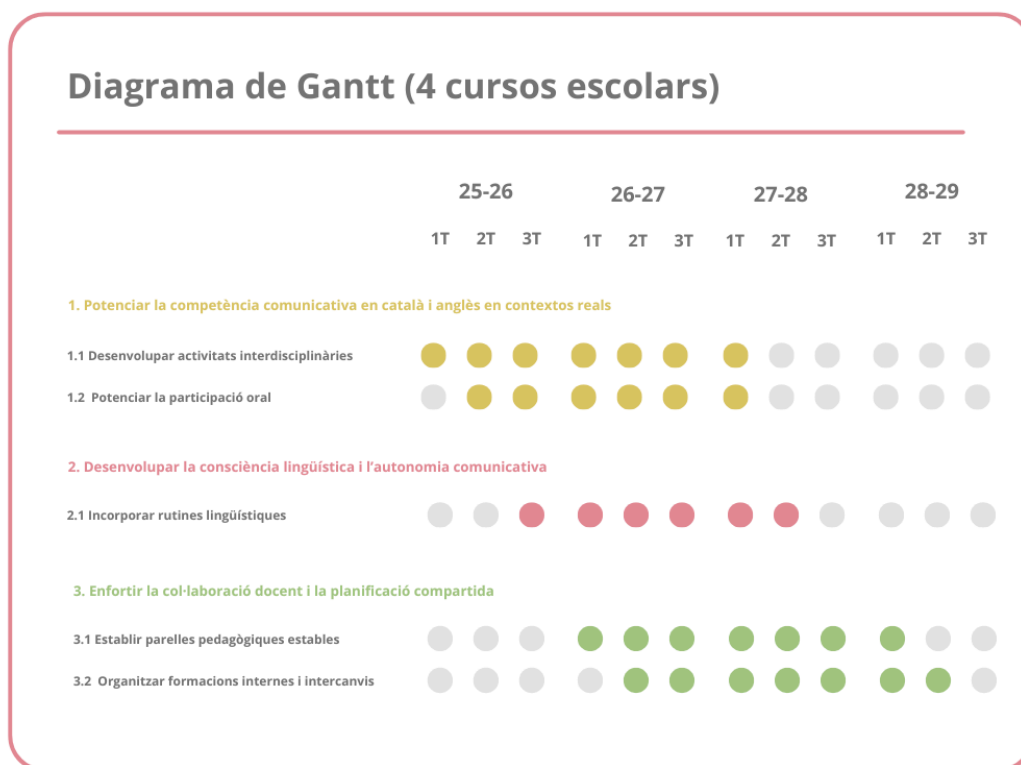

Diagrama 1. Diagrama de Gantt (4 cursos escolars). Elaboració pròpia. Canva

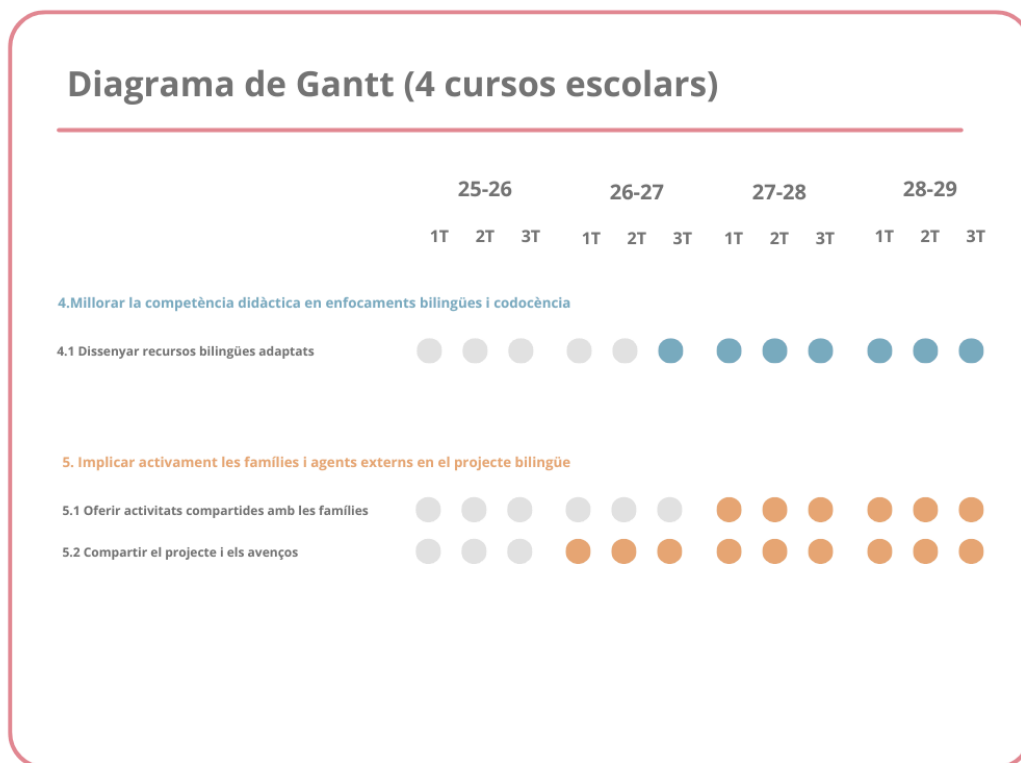

Diagrama 2. Diagrama de Gantt (4 cursos escolars). Elaboració pròpia. Canva

4.4 Avaluació contínua i revisió del procés

L'avaluació de la implementació del model de co-ensenyament bilingüe s'organitzarà seguint el **cicle de millora contínua PDCA (Plan – Do – Check – Act)**. Aquest mètode permetrà examinar de manera sistemàtica cada etapa del projecte:

- **Plan:** definició dels objectius i de les activitats a realitzar.
- **Do:** posada en pràctica de les metodologies docents i organitzatives suggerides.
- **Check:** recopilació i anàlisi de dades sobre els resultats aconseguits.
- **Act:** decisions de millora per al curs vinent, fonamentades en evidències.

L'avaluació general es duu a terme al final de cada curs escolar, però es basa en un seguiment sistemàtic durant tot l'any, a través d'una metodologia d'anàlisi 360° que incorpora la veu de l'alumnat, el professorat i les famílies. Aquesta perspectiva assegura una avaluació més equitativa, profunda i contextualitzada de la implementació del projecte.

La responsabilitat de dur a terme l'avaluació recau en la **Comissió de Llengües**, un grup concret format per:

- Un membre de l'equip directiu (coordinador/a del projecte).
- Docents especialistes en la llengua catalana i anglesa.
- Mestres de diversos cicles que intervenen de manera activa en les accions del co-ensenyament bilingüe.
- Una persona encarregada de l'àrea d'atenció a la diversitat per aportar la mirada inclusiva.

Aquesta comissió s'encarrega de la recollida d'evidències, la tria dels instruments d'avaluació més adequats per a cada etapa (rúbriques, portafolis, qüestionaris, diaris de codocència, etc.) i de l'elaboració d'un **informe pedagògic intern**. Aquest informe recopila els resultats obtinguts, les dificultats enfrontades i les propostes de millora per a la pròxima fase d'implementació. Al mateix temps, es crea una versió adaptada per a l'alumnat i les famílies, que sintetitza els principals avenços del projecte i potencia la implicació i la transparència.

1. Autoavaluació de l'alumnat – “Bilingual Portfolio” (Annex 4)

Objectius generals vinculats:

- Fomentar l'ús actiu de les llengües en contextos reals
- Promoure la llibertat lingüística i la tria conscient

Subtasques relacionades:

1.1, 1.2, 2.1

Descripció:

L'alumnat crea un portafolis lingüístic amb mostres del seu avanç, incloent-hi:

- Un **vídeo** en què es presenta un concepte après en **català i anglès**, incorporant vocabulari i estructures bàsiques (connectat amb l'objectiu 1.1).
- Un **text reflexiu** sobre com ha progressat en l'ús de cadascuna de les llengües, en què es fomenta la **selecció lliure del codi lingüístic** en determinades seccions (objectiu 2.1).
- Una **rúbrica d'autoavaluació** on s'avaluen la fluïdesa, la comprensió i la seguretat (objectiu 1.2).
- Una **anàlisi personal** dels mètodes d'aprenentatge que han funcionat millor, que permet comprendre com es perceben les dinàmiques de co-ensenyament i el seu impacte real.

2. Avaluació del professorat – “Co-teaching Reflection Map!” (Annex 5)

Objectius generals vinculats:

3. Consolidar el treball col·laboratiu del professorat
4. Impulsar la creació de materials didàctics propis i contextualitzats

Subtasques relacionades:

3.1, 3.2, 4.1

Descripció:

Els professors duen a terme una sessió col·laborativa per reflexionar i analitzar:

- El **grau de coordinació** i cohesió de les parelles pedagògiques (3.1).
- Les **metodologies emprades** i la seva recepció per part de l'alumnat (4.1).

- Els **reptes detectats** en l'organització i execució de la codocència.
- El seguiment de la **formació interna** i si aquesta ha generat un **efecte real** en la pràctica educativa (3.2).

Aquest procediment es representa a través d'un "**mapa de reflexió**" amb una línia de temps on es registren moments clau del curs, oferint una mirada retrospectiva sobre el desenvolupament professional dels grups.

3. Participació de les famílies – “Bilingual Impact Survey” (Annex 6)

Objectiu general vinculat:

5. Enfortir la col·laboració amb la comunitat educativa

Subobjectius relacionats:

5.1, 5.2

Descripció:

Les famílies participen en un procés d'avaluació qualitativa i quantitativa a través de:

- Un **qüestionari dinàmic** amb preguntes tancades (valoracions) i obertes (opinió), centrat en:
 - El creixement lingüístic observat a casa.
 - El nivell d'implicació familiar i la percepció del co-ensenyament.
 - Les seves expectatives i preocupacions.
- Una **trobada de debat** amb el professorat on poden compartir les seves impressions i fer propostes.

Aquest feedback és clau per validar si les activitats compartides amb les famílies (5.1) han estat efectives i si la comunicació escola-família ha estat fluïda i significativa (5.2).

4. Altres instruments d'avaluació complementaris

- **Rúbriques d'observació a l'aula:** possibiliten seguir l'ús efectiu de les llengües dels alumnes, avaluant la participació oral, la selecció lingüística i l'adaptació als rols dins del grup. (Annex 7)

→ Vinculat als objectius 1 i 2.

- **Informes d'evolució i registres interns:** proporcionen informació sobre el desenvolupament acadèmic i lingüístic personal.
→ Vinculat amb els objectius 1 i 4.
- **Participació en iniciatives d'innovació educativa:** proporcionen contrast i validació externa del model.
→ Proporcionen suport transversal a tots els objectius, especialment als 3 i 4.

5. Ús i retorn de la informació recollida

Seguint la fase "Act" del cicle PDCA, tota la informació recopilada s'aplica per a:

- Elaborar un **informe pedagògic** intern amb recomanacions específiques.
- Reconèixer **bones pràctiques i sectors a millorar**, tant en l'àrea educativa com en l'organitzativa.
- Crear un **resum accessible** per a l'alumnat i les famílies, presentant els resultats més importants.
- Organitzar **ajustaments per al pròxim any acadèmic**, incloent-hi modificacions metodològiques, materials nous, més àrees de coordinació entre docents o noves iniciatives de participació familiar.

4.5. Estratègies metodològiques per al co-ensenyament bilingüe

El co-ensenyament bilingüe exigeix una planificació metodològica precisa per assegurar que els alumnes tinguin una experiència d'aprenentatge efectiva i enriquidora. En aquest apartat s'exposen models d'interacció entre mestres, recursos pedagògics, dinàmiques per promoure l'ús immersiu de les llengües i exemples concrets d'activitats educatives.

Models d'interacció entre els dos docents

Els models d'interacció entre els docents en el co-ensenyament bilingüe poden variar segons l'estructura de la classe i els objectius educatius. Alguns dels mètodes més comuns són:

- **Codocència simultània:** tots dos docents imparteixen la classe al mateix temps, interactuant de manera dinàmica amb l'alumnat i complementant-se mútuament.

- **Divisió d'alumnes en grups:** cada professor treballa amb un grup d'alumnes de manera individual, adaptant les explicacions i activitats d'acord amb les necessitats particulars.
- **Docència rotativa:** els mestres alternen la seva presència en diversos moments de la classe, oferint suport personalitzat a l'alumnat.
- **Docència en paral·lel:** la classe es divideix en dos grups i cada professor ensenya la mateixa matèria en les dues llengües, facilitant la comparació i la transferència de coneixements entre llengües.

Eines pedagògiques per a una implementació efectiva

Per assegurar una correcta implementació del co-ensenyament bilingüe, es poden utilitzar diferents recursos pedagògics:

- **Aprentatge basat en projectes (ABP):** facilita a l'alumnat adquirir coneixements a través d'experiències significatives i la investigació activa.
- **Enfocament comunicatiu:** fomenta la interacció i l'ús autèntic de les llengües en contextos reals.
- **Estratègies visuals i multimodals:** aplicació de pictogrames, mapes conceptuals i vídeos per millorar la comprensió.
- **Aprentatge cooperatiu:** promou el treball en equip a través d'estratègies com el puzzle d'Aronson o els grups d'experts.
- **Avaluació formativa i autoavaluació:** ús de rúbriques, diaris d'aprenentatge i autoreflexió per registrar el progrés lingüístic i acadèmic.

Dinàmiques per a l'ús natural i immersiu de les dues llengües

El co-ensenyament bilingüe ha de potenciar l'ús espontani de les llengües en diversos contextos:

- **Alternança codificada de llengües:** possibilita als docents fer servir de manera estratègica cada llengua d'acord amb l'objectiu comunicatiu.
- **Converses guiades:** organització de diàlegs en els dos idiomes per millorar l'expressió oral.
- **Aprentatge per tasques:** situacions pràctiques on els alumens han d'utilitzar les llengües de manera activa per solucionar problemes.

- **Interacció social i cultural:** coordinació de reunions amb parlants nadius i activitats que fomentin la interculturalitat.

Exemples d'activitats en el dia a dia a les aules

Per garantir un aprenentatge significatiu, es poden implementar diverses activitats que fomentin la interacció en les dues llengües:

1. **Projectes interdisciplinaris:** realització d'investigacions o presentacions sobre temàtiques vinculades amb la temàtica d'investigació, utilitzant fonts en català i anglès i amb exposicions en ambdós idiomes.
2. **Lectura compartida:** lectura de llibres o articles en català i anglès amb activitats de comprensió que necessitin la traducció d'idees entre llengües.
3. **Tallers d'escriptura creativa bilingüe:** redacció de textos en ambdues llengües amb revisió creuada entre companys.
4. **Experimentació científica en anglès i català:** execució d'experiments amb l'explicació dels processos en anglès i una reflexió final en català.
5. **Debats bilingües:** es proposen temes actuals i cada grup ha de defensar la seva opinió en un idioma diferent. Al final, es pot dur a terme una reflexió general alternant les llengües.
6. **Joc de rol en situacions reals:** simulacions de moments diaris (compres, entrevistes laborals, viatges) on els alumnes han d'utilitzar les dues llengües segons la situació.
7. **Jocs gamificats:** activitats recreatives com *kahoots*, escape rooms de llengua o jocs de taula ajustats per incentivar l'ensenyament de vocabulari i estructures verbals.
8. **Intercanvis lingüístics virtuals:** connexió amb escoles d'altres països per practicar l'anglès mentre els altres alumnes estudien català.
9. **Tertúlies literàries:** lectura d'un mateix text en ambdues llengües i debat sobre la interpretació i les diferències lingüístiques.

Ús de les TIC per reforçar l'aprenentatge bilingüe

Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) són un recurs clau per a la implementació del co-ensenyament bilingüe a les aules:

- **Aplicacions interactives:** utilització d'eines com Duolingo, Quizlet o Kahoot per reforçar el vocabulari i la gramàtica.

- **Plataformes educatives:** Moodle, Google Classroom o Edmodo per a l'intercanvi de materials en català i anglès.
- **Vídeos i podcasts:** creació i consum de continguts audiovisuals per presentar l'alumnat la llengua en situacions reals.
- **Eines de traducció i correcció:** ús responsable de traductors en línia per analitzar estructures lingüístiques i comprendre les diferències.

4.6. Integració del co-ensenyament bilingüe en el currículum d'infantil i primària

Relació amb les àrees curriculars i competències educatives

La integració del co-ensenyament bilingüe en el currículum ha d'assegurar una connexió clara entre les dues llengües vehiculars i les diferents àrees curriculars, fomentant el desenvolupament de les competències educatives definides en cada etapa.

En Educació Infantil, el model de co-ensenyament bilingüe es pot integrar en els següents eixos:

- **Descoberta d'un mateix i dels altres:** Treballar la comunicació afectiva i social en les dues llengües, fomentant la interacció i l'expressió emocional.
- **Descoberta de l'entorn:** Explorar i analitzar l'entorn mitjançant contes, activitats multi sensorials i experiments en les dues llengües.
- **Comunicació i llenguatge:** Desenvolupar la comprensió i l'expressió verbal en ambdues llengües a través de jocs, cançons, contes i activitats creatives.

En Educació Primària, el co-ensenyament bilingüe s'alinea amb les diferents àrees curriculars:

- **Àmbit lingüístic:** les tres llengües que inclou el currículum (català, castellà i anglès) s'utilitzen de forma coordinada per reforçar les competències comunicatives.
- **Àmbit matemàtic:** la resolució de problemes i les activitats numèriques poden incorporar instruccions en els dos idiomes per millorar la comprensió transversal.
- **Àmbit de coneixement del medi:** matèries com Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural poden aplicar estratègies CLIL (Content and Language Integrated

Learning) per aprendre continguts en anglès alhora que es milloren les habilitats lingüístiques.

- **Àmbit artístic:** l'educació visual i plàstica, la música i la dansa poden incloure activitats d'expressió tant oral com escrita en les diverses llengües.
- **Àmbit d'educació física:** les instruccions i activitats poden combinar l'anglès i el català per millorar la comprensió oral i la interacció amb els docents i els companys.
- **Àmbit d'educació en valors o religió:** es poden dur a terme reflexions i debats bilingües per promoure el respecte, la inclusió i el pensament crític.
- **Llengua de signes catalana:** Tot i ser una àrea opcional, es presenta com una oportunitat d'aprenentatge i una eina d'inclusió. A l'aula, es pot presentar mitjançant cançons signades, contes explicats amb suport visual i sessions de vocabulari fonamental en LSC (noms dels alumnes, emocions, accions quotidianes). També es pot utilitzar per enfortir les rutines diàries (com demanar torn de paraula o expressar emocions).

Enfocament interdisciplinari i exemples de planificació didàctica

El co-ensenyament bilingüe s'integra de manera més efectiva quan s'actua de forma interdisciplinària, creant unitats didàctiques que vinculen les diverses àrees. Alguns exemples d'aquesta aplicació són:

- **Projectes interdisciplinaris:** un projecte ambiental pot incloure vocabulari científic en anglès, redaccions argumentatives en català i una presentació oral multilingüe.
- **Treballs col·laboratius:** la distribució de les tasques en grups reduïts, on cada membre s'encarregui d'una part del projecte en una llengua diferent.
- **Aprenentatge basat en problemes (ABP):** l'alumnat s'enfronta a un repte real (com crear una campanya per reduir l'ús de plàstics a l'escola) i han d'investigar, col·laborar i valorar diferents solucions. L'anglès pot servir com a llengua principal per a la investigació i la presentació del projecte, mentre que el català es pot emprar per a la reflexió escrita i l'autoavaluació.
- **Treball per racons o estacions d'aprenentatge:** aquesta estratègia facilita la rotació de grups a través de diverses activitats amb objectius concrets. Per exemple, una estació pot dedicar-se a activitats de vocabulari científic en anglès, una altra a l'expressió escrita en català, i una tercera a activitats de manipulació. Cada estació pot ser dirigida per un professor diferent.

- **Disseny de productes finals:** la creació de productes materials (com pòdcasts, revistes digitals, exposicions virtuals o vídeos documentals) incorpora continguts de diferents matèries i idiomes. Aquesta perspectiva aporta un sentit global a l'aprenentatge i fomenta l'autonomia de l'alumnat.

4.7. Implicació dels diferents sectors de la comunitat educativa

L'èxit d'un sistema de co-ensenyament bilingüe no es basa només en els docents, sinó que requereix la cooperació de tota la comunitat educativa. La implicació dels docents, les famílies i altres agents és crucial per assegurar una experiència d'aprenentatge efectiva i enriquidora per a l'alumnat.

El paper del professorat i la seva formació en co-ensenyament

Els professors juguen un paper essencial en la implementació del co-ensenyament bilingüe, ja que són responsables de facilitar el procés d'adquisició de les dues llengües i assegurar la seva integració en les diverses àrees curriculars. Per aquest motiu, és fonamental que disposin d'una formació específica en:

- **Metodologies d'ensenyament bilingüe:** familiarització amb enfocaments com el CLIL (Content and Language Integrated Learning) i les estratègies d'immersió parcial i total.
- **Tècniques de co-ensenyament:** formació en models d'interacció docent (co-planificació, co-instrucció, co-avaluació) per garantir una col·laboració correcta entre els dos docents.
- **Gestió d'aula en entorns bilingües:** estratègies per definir i equilibrar l'ús de les llengües, fomentar la interacció a l'aula i evitar la transferència d'una altra llengua no planificada.
- **Avaluació en contextos bilingües:** coneixement d'eines per valorar tant les competències lingüístiques com els continguts acadèmics, assegurant una avaluació equitativa i formativa.

A més, la formació constant dels mestres és essencial per mantenir-se al dia en novetats pedagògiques. Això es pot aconseguir mitjançant:

- Programes de formació interna al centre educatiu.
- Col·laboració amb institucions especialitzades.
- Intercanvis i estades en escoles amb programes bilingües consolidats.
- Comunitats d'aprenentatge professional (CAPs) per compartir bones pràctiques i experiències.

Participació de les famílies i la seva contribució al bilingüisme

Les famílies tenen un paper clau en el procés d'aprenentatge bilingüe, ja que poden reforçar l'ús de les dues llengües en diferents entorns. La seva implicació es pot afavorir mitjançant diverses estratègies:

1. Creació d'un entorn lingüístic ric a casa

- **Lectura de contes i llibres** en català i anglès per fomentar la comprensió lectora en ambdues llengües.
- **Ús de recursos audiovisuals educatius** (sèries, pel·lícules i aplicacions interactives) en les dues llengües per reforçar la comprensió oral i el vocabulari.
- **Converses en ambdues llengües** en situacions quotidianes, si és possible, per integrar l'anglès de manera natural (per exemple, cuinar seguint una recepta en anglès o jugar a jocs en aquesta llengua).

2. Participació activa en l'educació dels fills

- Assistència a **tallers i sessions informatives per a famílies** sobre com donar suport al bilingüisme a casa i al centre.
- Col·laboració en **projectes escolars** que impliquin l'ús de diferents llengües, com narració de contes a l'aula, presentacions o activitats culturals.
- Comunicació fluida amb els docents per entendre el procés d'aprenentatge i com donar suport des de casa.

3. Integració de la comunitat en el procés educatiu

- **Planificació d'activitats culturals** que donin l'oportunitat a l'alumnat de viure la diversitat lingüística i cultural, com ara sessions de contes internacionals explicats en diferents idiomes, festivals de teatre bilingüe amb actuacions en català i anglès, o trobades amb persones de parla anglesa que expliquin les seves experiències i

tradicions del seu país natal. Igualment, es poden realitzar festes emblemàtiques com **St. Patrick's Day**, amb activitats recreatives i tallers culturals en anglès, o la **diada de Sant Jordi**, que inclou jocs florals amb obres literàries en català i anglès, estimulant la creativitat i l'ús pràctic de les llengües. A més, es pot aprofitar **la setmana de la llengua** per organitzar gimcanes lingüístiques i concursos de llengües promovent l'intercanvi entre cicles i la participació activa de tota la comunitat educativa.

- **Promoció de programes de voluntariat lingüístic**, on alumnat més gran, exalumnes o membres de la comunitat local participin en espais de conversa informal, ajudant els nens a practicar l'anglès en situacions reals com esmorzars conjunts, jocs de taula o breus entrevistes orals.
- **Elaboració d'un banc de recursos multilingües**, amb materials pedagògics i recreatius (contes, jocs, vídeos, guies de lectura) en català, anglès i altres llengües que hi ha al centre. Aquests recursos seran accessibles tant físicament com en línia per a totes les famílies, amb activitats que facilitin la implicació lingüística des de casa.

4.8 Formació i desenvolupament professional del professorat

La correcta aplicació del co-ensenyament bilingüe requereix una formació específica, constant i de qualitat del professorat participant. Aquest model no només exigeix competència lingüística en diverses llengües, sinó també capacitats didàctiques per treballar col·laborativament, gestionar dinàmiques d'aula multilingües i integrar continguts curriculars amb enfocaments innovadors.

1. Necessitat d'una formació específica i multidimensional

Els docents que participen en models de co-ensenyament bilingüe han d'adquirir coneixements en àmbits com:

- **Didàctica integrada de llengua i continguts (AICLE/CLIL).**
- **Planificació conjunta i coordinació pedagògica** entre docents.
- **Gestió de la diversitat lingüística i cultural** a l'aula.
- **Competència comunicativa en anglès**, especialment pel que fa al llenguatge acadèmic i funcional.

- **Ús de metodologies actives** i enfocaments competencials adaptats a l'ensenyament bilingüe.

D'acord amb Coyle, Hood i Marsh (2010), els mestres que apliquen la metodologia AICLE han de potenciar una "triple competència": lingüística, pedagògica i subjectiva. Aquesta exigència reforça la importància d'una formació professional constant i adequada als reptes reals de l'aula.

2. Propostes de formació contínua

Per garantir una aplicació eficaç i sostenible del co-ensenyament bilingüe, es poden establir les següents línies d'actuació formativa:

- **Tallers pràctics i cursos** presencials o virtuals enfocats en la planificació de sessions col·laboratives, elaboració de materials multimodals i incorporació de TIC en contextos bilingües. Plataformes com Edu365 i el portal XTEC proporcionen opcions de formació especialitzada en aquest àmbit.
- **Programes de formació institucional** com els impulsats pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya (2022), que inclouen el **Programa experimental d'ensenyament i aprenentatge integrat de llengua anglesa i continguts** (PEALEC), o beques per a estades de formació a països angloparlants per a docents de primària i secundària.
- **Formació lingüística reconeguda**, com els cursos del Consorci per a la Normalització Lingüística i les Escoles Oficials d'Idiomes, que faciliten al professorat l'obtenció de nivells superiors d'anglès (nivells B2, C1 o C2), essencials per a ensenyar continguts en aquesta llengua.
- **Comunitats d'aprenentatge i xarxes d'educadors bilingües**, que promouen la col·laboració i l'intercanvi d'experiències entre escoles. Iniciatives com el projecte "Sharing to Learn" (Barcelona) han provat ser efectives en la formació entre iguals i el desenvolupament professional col·laboratiu.
- **Observació entre iguals i codocència com a formació pràctica**, on el professorat pot presenciar sessions de co-ensenyament autèntiques, reflexionar junts i ajustar pràctiques al seu context específic.

3. Desenvolupament professional com a procés continu

La formació en co-ensenyament bilingüe ha de ser vista no com un fet puntual, sinó com un procés continu que completi l'evolució del projecte educatiu. És essencial que els equips de direcció proporcionin suport institucional i horari perquè els mestres puguin:

- Coordinar-se de forma regular
- Intervenir en entorns de reflexió didàctica.
- Participar en jornades i seminaris de formació continuada.

Segons Fernández i Forteza (2021), "la consolidació de projectes bilingües implica la consolidació de mestres formats i compromesos amb la transformació educativa". D'aquesta manera, la formació contínua es converteix en un instrument de canvi per al centre educatiu, i no només una millora individual.

4.9 Estratègies d'implementació progressiva del model

La implementació d'un model de co-ensenyament bilingüe no pot dur-se a terme de manera immediata ni de forma uniforme a tots els centres. És crucial proposar una implementació progressiva, adaptable i ajustada a les circumstàncies particulars de cada escola o institut. Aquest procés ha d'incloure tota la comunitat educativa i tenir en compte tant els recursos disponibles com la formació del professorat i les característiques sociolingüístiques de l'alumnat.

1. Diagnosi inicial del centre

Abans d'implantar el model, és essencial realitzar una **diagnosi realista** que permeti identificar:

- El grau de domini lingüístic del professorat i dels alumnes.
- L'experiència anterior del centre amb metodologies com AICLE o iniciatives internacionals (Erasmus+, eTwinning).
- Els recursos físics i digitals que es poden utilitzar per estudiar en anglès i català.
- El suport institucional, les prioritats del projecte educatiu del centre i la disposició de l'equip docent.

Segons Gràcia (2019), els centres que tenen més èxit en la implantació del bilingüisme són aquells que comencen el procés amb una anàlisi interna que orienta la presa de decisions, evitant copiar models externs de manera acrítica.

2. Fase pilot o d'experimentació

El projecte de co-ensenyament bilingüe en anglès funciona amb una implantació progressiva, estructurada en quatre cursos escolars (2025-2029), amb l'objectiu de garantir una transició pedagògica coherent i ajustada al context del centre. El desplegament es fonamenta en una visió inclusiva, flexible i metodològicament adaptativa, on es prioritza la immersió lingüística natural, l'aprenentatge significatiu i el desenvolupament competencial de l'alumnat, alhora que es reforça la formació i l'acompanyament al professorat.

Aquesta estratègia parteix de la introducció del model en un únic nivell i grup d'alumnes, i el fa créixer de manera gradual, a mesura que aquests avancen de curs. Paral·lelament, s'hi van sumant nous nivells, matèries i docents, amb l'objectiu d'assolir, al quart any, una implantació transversal i consolidada a totes les etapes d'Educació Infantil i Primària.

Curs 2025-26 – Inici del pilotatge: primer contacte amb el model

La primera fase se centra en el nivell d'I5 d'Educació Infantil, amb activitats en anglès com ara rutines, cançons, contes i psicomotricitat. Aquestes activitats busquen afavorir una immersió sensorial i oral en un entorn segur, lúdic i emocionalment positiu per a l'alumnat. Simultàniament, s'introdueix el model de manera molt suau a 5è de Primària, mitjançant sessions puntuals de Coneixement del Medi en anglès, amb codocència o suport docent, per tal d'iniciar la familiarització amb la metodologia.

Curs 2026-27 – Continuïtat del grup inicial i ampliació gradual

Els alumnes que van començar el projecte a I5 avancen a 1r de Primària, on es manté el contacte amb la llengua anglesa, ara ja en un marc més estructurat: s'incorporen continguts de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural i de Visual i Plàstica, mitjançant projectes, activitats cooperatives i presentacions orals. Aquest segon any es manté el model a I4 amb un nou grup d'infants, assegurant la continuïtat a Infantil, mentre que a Primària s'estén a 3r i 5è amb accions puntuals de co-ensenyament i tallers en anglès. Aquesta fase reforça la coordinació entre nivells i permet la creació d'equips docents compartits.

Curs 2027-28 – Consolidació i verticalitat del model

L'alumnat inicial arriba a 2n de Primària, amb una trajectòria de dos cursos immersos en la dinàmica del co-ensenyament bilingüe. En aquest moment, les activitats en anglès guanyen complexitat i significació, integrant-se en diverses àrees curriculars, amb una presència més consistent de la llengua a l'aula. A Educació Infantil, el model ja està actiu a I3, I4 i I5, consolidant així una exposició lingüística primerenca i continuada. A Primària, s'amplien les accions a altres cursos mitjançant projectes interdisciplinaris, especialment en àrees amb càrrega flexible com Plàstica o Educació Física, que permeten fomentar la producció oral en contextos vivencials.

Curs 2028-29 – Implementació generalitzada i integració al projecte educatiu

En aquest quart any, el model ja s'aplica de manera generalitzada a tots els cursos d'Educació Infantil i Primària. L'alumnat pioner ja es troba a 3r de Primària, amb una experiència consolidada d'exposició i ús de la llengua anglesa. Totes les àrees del currículum susceptibles d'integrar l'anglès compten amb estratègies específiques de co-ensenyament i materials adaptats, i la immersió lingüística esdevé una pràctica quotidiana dins l'entorn escolar.

A continuació, es presenta el diagrama de Gantt que reflecteix la planificació temporal detallada i la distribució per cursos i accions específiques:

Diagrama de Gantt: Implantació del co-ensenyament bilingüe EI i EP

Diagrama 3. Diagrama de Gantt (Implantació del co-ensenyament bilingüe a EI i EP).
Elaboració pròpia. Canva

Llegenda

- Contes, rutines i cançons
- Projectes interdisciplinaris
- Projectes interdisciplinaris i contes, cançons i rutines
- Psicomotricitat i rutines en anglès
- Psicomotricitat i rutines en anglès i Projectes Interdisciplinaris
- Psicomotricitat i rutines en anglès i Projectes Interdisciplinaris i contes cançons i rutines
- Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
- Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural i Visual i Plàstica
- Tots els eixos
- Totes les àrees

Imatge 1. Llegenda diagrama de Gantt 3. Elaboració pròpia. Canva.

3. Formació progressiva del claustre

Per tal de garantir una implantació efectiva i coherent del model de co-ensenyament bilingüe, la formació del professorat es veu com un procés progressiu, distribuït en el temps i amb diversos nivells d'implicació, començant un curs abans de la posada en marxa del projecte a les aules i mantenint-se activa al llarg de tot el període d'implementació.

Durant el **curs 2024-25**, es posa en marxa la fase inicial de formació, amb l'objectiu principal de seleccionar i capacitar un equip de mestres dinamitzadors, que posteriorment actuaran com a referents dins del centre. Aquest equip estarà format per 4-5 mestres d'Educació Primària i 2 mestres d'Educació Infantil, escollits per la seva trajectòria, implicació i voluntat d'innovació. La seva formació inicial es basa en l'assistència a cursos externs sobre plurilingüisme, aprenentatge basat en projectes (ABP) i metodologies actives, així com la participació en formacions del Departament d'Educació i del Centre de Recursos Pedagògics (CRP). Aquesta formació externa es complementa amb la creació de seminaris col·laboratius de tipus GEP (Generació Plurilingüe), on es comparteixen estratègies, lectures i bones pràctiques.

El **curs 2025-26**, coincidint amb l'inici de les primeres accions pilot del projecte, es comença a desplegar la formació interna dirigida pel grup dinamitzador. Aquesta es duu a terme en format de tallers mensuals i espais de treball compartit amb la resta del claustre, especialment amb els mestres implicats en les primeres accions de codocència (a I4, I5, 1r i 5è). Paral·lelament, es creen grups de treball per cicles, centrats en la didàctica plurilingüe i la planificació d'unitats compartides. També s'inicien les primeres experiències d'observació recíproca entre docents, amb l'objectiu de generar un espai segur de reflexió conjunta i millora pràctica.

El **curs 2026-27**, amb l'ampliació del projecte a més grups i matèries, la formació es consolida. Les parelles docents comencen a treballar conjuntament en la preparació i execució de les sessions de codocència, especialment a 1r, 3r i 5è de Primària, així com a I3, I4 i I5. Els grups de treball es tornen més especialitzats i s'integren a les dinàmiques de coordinació de cicle, garantint una coherència entre el treball metodològic i lingüístic. La formació interna es manté activa i es comença a sistematitzar un model d'avaluació formativa del projecte, que recull les dificultats, avenços i propostes de millora.

El **curs 2027-28** es caracteritza per l'expansió i consolidació del model. Es continua la formació del claustre mitjançant tallers i observació recíproca, però també es preveu una formació específica per a noves incorporacions, de manera que tot el professorat implicat en la implementació rebi suport i orientació. Aquest curs és especialment important per al treball transversal entre cicles, ja que s'enforteixen les relacions pedagògiques entre Infantil i Primària i es consoliden les parelles docents amb visió global de centre.

Finalment, el **curs 2028-29** es dedica a la implantació generalitzada del model a totes les etapes i cursos. Per això, la formació del professorat adopta un caràcter de reflexió i sistematització: es duen a terme espais col·lectius per avaluar l'impacte del projecte, revisar les pràctiques metodològiques i establir protocols i materials de centre que assegurin la sostenibilitat a llarg termini. També es manté la formació interna per continuar donant resposta a les necessitats emergents, i es promou la participació en xarxes externes de formació i innovació educativa.

A continuació, es mostra un diagrama de Gantt amb la distribució de les formacions per cursos escolars:

Diagrama de Gantt – Formació del claustre

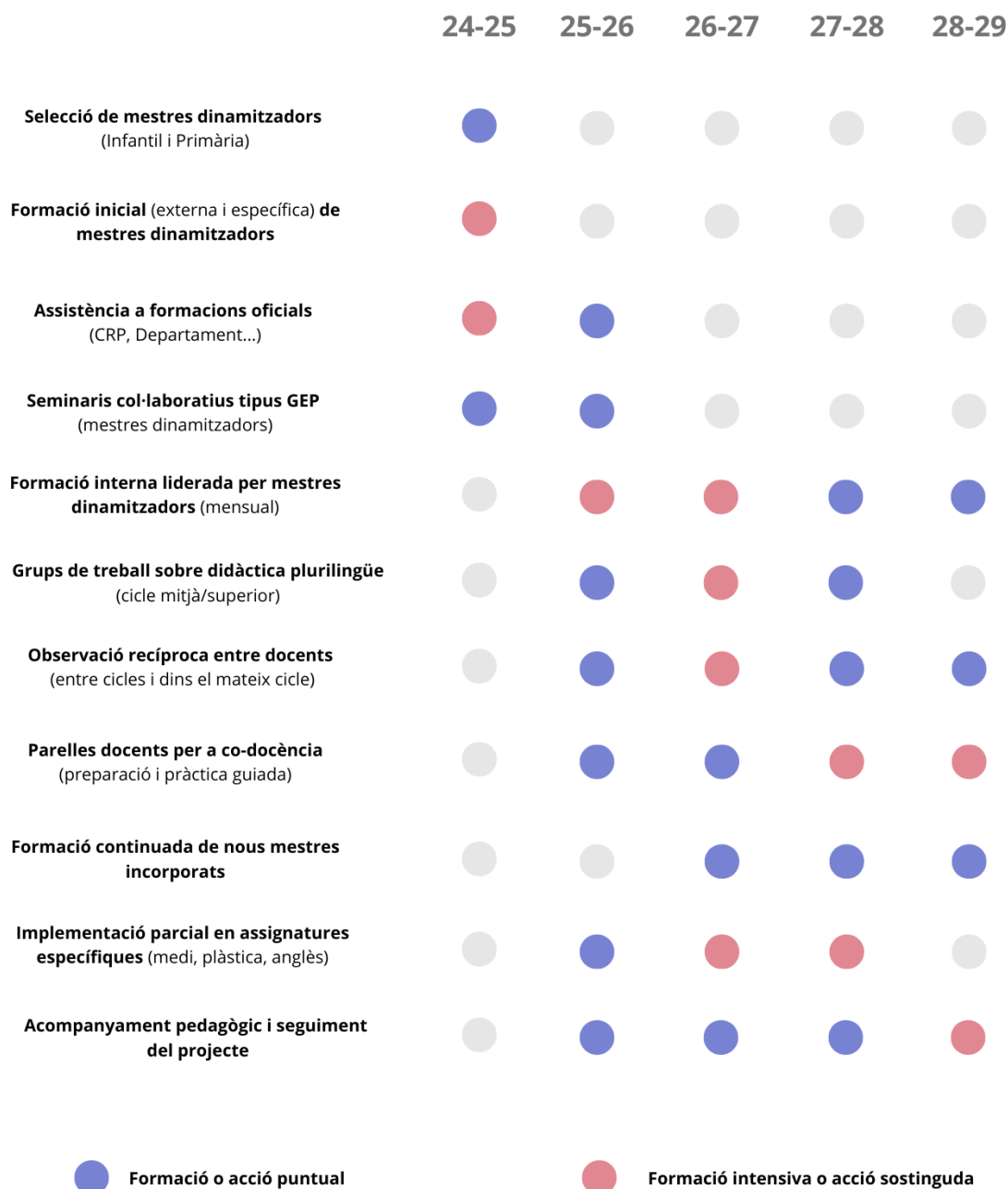

Diagrama 4. Diagrama de Gantt. Formació del claustre. Elaboració pròpia. Canva

4. Incorporació progressiva a més cursos i matèries

Una vegada validada la fase inicial, es pot **ampliar el model a més grups, àrees i nivells**:

- Passar d'una única assignatura en anglès a un horari setmanal amb activitats interdisciplinàries, aplicant-se com s'ha esmentat en el diagrama de Gantt a la fase 2.
- Incorporar el model a tota una etapa educativa (tota l'Educació Primària) de forma coherent.
- Integrar l'anglès també en entorns no formals: tallers, activitats complementàries, immersions lingüístiques.

És essencial conservar la coherència metodològica i l'equilibri entre idiomes, assegurant la presència del català com a llengua vehicular i incorporant l'anglès de manera funcional i rellevant.

5. Reptes i oportunitats del co-ensenyament bilingüe

5.1. Reptes pedagògics

El co-ensenyament bilingüe presenta avantatges importants per a l'aprenentatge dels estudiants, però també implica diversos desafiaments pedagògics que s'han de tractar per assegurar-ne l'eficàcia i sostenibilitat.

Coordinació entre docents: dificultats i possibles solucions

La cooperació entre els docents és un dels fonaments essencials del co-ensenyament bilingüe.

No obstant això, aquesta coordinació pot enfrontar diversos reptes:

- **Dificultats en la planificació conjunta:** els mestres poden presentar diverses maneres d'ensenyar, experiències prèvies i diferents nivells de competència en la llengua d'ensenyament. Per afrontar aquest repte, és essencial programar reunions regulars de coordinació i establir rols ben definits dins de l'aula.
- **Falta de temps per a la preparació compartida:** l'horari escolar sovint no facilita dedicar suficient temps a la planificació conjunta. Per solucionar-ho, es poden promoure espais de treball durant l'horari laboral i emprar eines digitals per compartir recursos i estratègies.
- **Diferents nivells de formació en ensenyament bilingüe:** alguns mestres poden no tenir experiència en metodologies de co-ensenyament o en l'ensenyament d'una llengua addicional. La formació constant i el suport d'especialistes en educació bilingüe poden contribuir a facilitar aquest repte.

Recursos necessaris: materials, formació del professorat, suport institucional

Per implementar amb èxit un model de co-ensenyament bilingüe, cal disposar de recursos adequats en diferents nivells:

- **Materials didàctics adaptats:** no sempre hi ha recursos educatius creats per a l'ensenyament bilingüe. Això implica la creació i adaptació de recursos que fomentin l'aprenentatge en les dues llengües, com llibres, aplicacions d'educació i activitats multimodals.
- **Formació del professorat:** els mestres requereixen formació específica en metodologies de co-ensenyament, maneig de l'aula bilingüe i tècniques per fomentar la interacció lingüística entre els alumnes.

- **Suport institucional:** l'èxit del model també està condicionat pel compromís de l'administració educativa. És fonamental que es destinin recursos financers per a la posada en marxa del co-ensenyament bilingüe i que s'ofereixi suport a les escoles a través d'assessorament i acompanyament per part d'experts.

Afrontar aquests reptes ajudarà a establir un model de co-ensenyament bilingüe efectiu, que aporti avantatges tant al professorat com a l'alumnat i asseguri un aprenentatge de qualitat en un entorn multilingüe.

5.2 Reptes relacionats amb l'alumnat

La implementació del co-ensenyament bilingüe comporta diversos reptes relacionats amb la diversitat d'alumnes a l'aula. L'aprenentatge simultani de dues llengües pot generar dificultats relacionades amb el nivell de competència lingüística, la motivació i altres factors personals que influeixen en l'aprenentatge.

Diversitat de nivells lingüístics dins l'aula

- **Alumnes amb un alt domini de les dues llengües:** avancen amb facilitat, però poden avorrir-se si el ritme de la classe no els suposa un repte.
- **Alumnes amb una llengua dominant:** solen sentir-se més a gust parlant la llengua que dominen millor i poden oposar-se a fer-ne ús de l'altra.
- **Alumnes amb dificultats en ambdues llengües:** poden mostrar dificultats tant en la comprensió com en l'expressió oral i escrita, la qual cosa dificulta el seu progrés.
- **Alumnes nouvinguts o amb una llengua materna diferent:** en un entorn multicultural, alguns alumnes poden no dominar cap de les dues llengües d'ensenyament, la qual cosa representa un repte addicional.

Aquesta diversitat pot provocar desigualtats en la participació i en l'accés als continguts acadèmics, si no s'implementen estratègies adequades per equilibrar l'aprenentatge.

Resistència o dificultats per part de certs alumnes

- **Inseguretat i por d'equivocar-se:** els alumnes poden evitar participar en activitats orals o escrites per temor a cometre errors i ser corregits davant dels seus companys.

- **Frustració en l'aprenentatge:** quan un alumne percep que no progressa al mateix ritme que els altres, pot sentir-se desanimat i adoptar una actitud negativa envers l'assignatura o la llengua.
- **Rebuig a la llengua addicional:** alguns alumnes poden veure l'aprenentatge d'un nou idioma com una càrrega i no reconèixer la importància en la seva vida diària.
- **Manca d'hàbits d'ús:** si una llengua no es practica fora de l'escola, aconseguir fluïdesa es torna més complicat i es poden oblidar coneixements a llarg termini.
- **Interferències lingüístiques:** la simultaneïtat en l'ús de dues llengües pot causar confusions en l'estructura gramatical, el vocabulari i la pronunciació. Alguns alumnes poden combinar idiomes o tenir problemes per diferenciar-los adequadament.
- **Dificultats cognitives o trastorns de l'aprenentatge:** l'alumnat amb dislèxia, TDAH o altres trastorns poden sentir-se especialment fatigats en la gestió de dues llengües en l'àmbit acadèmic, necessitant ajuda addicional.
- **Influència de l'entorn familiar i social:** quan a casa no es reconeix l'ús d'una de les llengües, pot resultar més complicat que l'alumne desenvolupi una competència sòlida i una actitud positiva envers el seu aprenentatge.

Dificultat per mantenir la motivació a llarg termini

- **Manca de progressos visibles:** alguns alumnes poden percebre que no avancen amb la velocitat desitjada i perdre la motivació per continuar practicant.
- **Exposició desigual a les llengües:** si una llengua es fa servir molt més que l'altra en el dia a dia a l'aula, pot haver-hi una falta d'equilibri en el nivell d'ús i d'aprenentatge.
- **Dependència excessiva de la llengua més coneguda:** l'alumnat pot tendir a fer servir sempre la llengua en què se sent més a gust, evitant esforçar-se per millorar en l'altra.
- **Pressió acadèmica:** en cursos avançats, els alumnes poden veure el bilingüisme com una sobrecàrrega a les altres demandes acadèmiques.

Dificultats en l'avaluació de les competències bilingües

- **Desigualtat en les competències entre les llengües:** un mateix alumne pot mostrar un gran domini en comprensió oral però trobar més dificultats en l'expressió escrita en una de les dues llengües.
- **Diferents ritmes d'adquisició:** no tots els alumnes arriben al mateix nivell al mateix moment, cosa que pot complicar l'establiment de criteris d'avaluació comuns.
- **Necessitat d'instruments d'avaluació adaptats:** L'avaluació ha de facilitar la mesura tant del nivell de llengua com de la comprensió dels continguts acadèmics, sense penalitzar l'alumnat que encara no han assolit un domini complet de la segona llengua.

5.3 Oportunitats del co-ensenyament bilingüe

El co-ensenyament bilingüe ofereix una sèrie d'oportunitats que contribueixen significativament a la formació de l'alumnat, potenciant el desenvolupament lingüístic, cognitiu i cultural. Aquest model educatiu no només facilita l'adquisició de diverses llengües, sinó que també afavoreix una educació més inclusiva, adaptada a les necessitats del segle XXI.

Contribució al desenvolupament d'alumnes multilingües i globals

Un dels principals beneficis del co-ensenyament bilingüe és la formació d'alumnes competents en més d'una llengua, fet que els dota d'avantatges tant acadèmics com professionals. Diversos estudis han demostrat que els alumnes exposats a un entorn d'ensenyament bilingüe desenvolupen una major flexibilitat cognitiva, capacitat de resolució de problemes i millor memòria de treball. A més, l'aprenentatge de diverses llengües els permet obtenir un ventall més ampli de coneixements i recursos educatius. (Bialystok, 2018; García i Lin, 2020).

En un món cada vegada més interconnectat, el domini de múltiples llengües facilita la comunicació i col·laboració internacional. Els alumnes que participen en programes de co-ensenyament bilingüe tenen més possibilitats de desenvolupar carreres professionals en

àmbits internacionals, ja que la competència multilingüe és un requisit fonamental en molts sectors laborals.

Afavorir l'aprenentatge significatiu a través d'un enfocament immersiu

L'aprenentatge significatiu es produeix quan els alumnes poden connectar els nous coneixements amb les seves experiències prèvies i amb situacions de la vida real (Ausubel, 1963). El co-ensenyament bilingüe, en integrar les llengües dins dels continguts acadèmics, facilita aquest procés. En lloc d'ensenyar llengües de manera descontextualitzada, aquest model permet als alumnes aprendre llengües a través de l'ús actiu en diverses disciplines acadèmiques, reforçant tant les habilitats lingüístiques com els coneixements curriculars.

A més, aquest enfocament immersiu permet que l'alumnat desenvolupi la competència comunicativa en diferents contextos, augmentant la seva confiança en l'ús de les llengües apreses. Estudis recents han posat en manifest que els programes d'ensenyament bilingüe milloren no només la fluïdesa en les llengües d'instrucció, sinó també la comprensió i la capacitat d'anàlisi crítica en altres àrees de coneixement. (Dalton-Puffer, 2019; Cenoz i Gorter, 2022)

Promoure una educació més inclusiva i culturalment diversa

El co-ensenyament bilingüe juga un paper fonamental en la promoció d'una educació més inclusiva i equitativa. En proporcionar un model d'aprenentatge flexible que incorpora diverses llengües i cultures, es redueixen les barreres lingüístiques i es facilita la integració d'alumnes de diferents orígens.

Aquest model també fomenta la interculturalitat, ajudant els alumnes a comprendre i valorar diferents perspectives culturals. Segons Cummins (2021), els programes d'ensenyament bilingüe contribueixen a reduir l'etnocentrisme i a augmentar la sensibilitat cultural dels alumnes, factors clau en societats multiculturals.

A més, el co-ensenyament bilingüe facilita la inclusió d'alumnat amb necessitats educatives especials, ja que permet una major adaptabilitat en les metodologies d'ensenyament. Els docents poden emprar estratègies diverses, com el suport visual, l'aprenentatge cooperatiu i la diferenciació pedagògica, per garantir que tots els alumnes assoleixin els objectius educatius.

5.4 Impacte a llarg termini del co-ensenyament bilingüe

La implementació del model de co-ensenyament bilingüe pot generar impactes significatius i perdurables en el trajecte acadèmic i laboral de l'alumnat. Aquest model no només afecta el present educatiu de l'alumnat, sinó que crea una base ferma per al seu futur en una societat globalitzada i molt competitiva.

Desenvolupament de competències transferibles

L'alumnat que està contínuament exposat a un entorn bilingüe desenvolupa diverses competències que van més enllà del coneixement de la llengua. Segons Bialystok (2010), el bilingüisme potencia funcions cognitives com ara l'atenció selectiva, la flexibilitat mental i la memòria de treball. Aquests coneixements tenen una influència directa en la qualitat acadèmica i en l'habilitat d'adaptar-se a entorns nous i complicats.

A més, el co-ensenyament promou la cooperació, la solució de conflictes i la comunicació intercultural. Aquestes són habilitats essencials reconegudes pel Marc Europeu de Competències per al segle XXI (European Commission, 2019) i altament apreciades en contextos laborals actuals.

Millores en l'accés a estudis superiors i oportunitats internacionals

L'adquisició de l'anglès com a llengua d'ensenyament facilita l'accés a programes internacionals, beques i mobilitat acadèmica, com és el cas del programa Erasmus+ o l'International Baccalaureate. Segons les dades de la Generalitat (Departament d'Educació, 2022), els alumnes amb elevats nivells de competència en anglès presenten una taxa de participació més alta en programes de mobilitat internacional.

A més, un bon coneixement de l'anglès permet accedir a literatura científica, cursos en línia (MOOCs) i recursos educatius internacionals, la qual cosa millora l'experiència educativa i amplia les oportunitats de formació contínua al llarg de la vida.

Impacte en l'ocupabilitat i inserció laboral

En un mercat laboral amb alta competència, el coneixement de diferents idiomes és una de les habilitats més requerides. Segons l'informe anual de Randstad Research (2021), dominar

l'anglès augmenta fins a un 30% les oportunitats d'obtenir feina en àmbits com el comerç internacional, la tecnologia, el turisme i l'educació.

L'alumnat format en ambients bilingües disposa de més habilitat per col·laborar en equips multiculturals, comunicar-se eficaçment en diferents contextos professionals i adaptar-se a entorns laborals internacionals. A llarg termini, això pot donar com a resultat una millor capacitat d'ocupació, més oportunitats de promoció interna i accés a càrrecs de responsabilitat amb projecció internacional.

Desenvolupament personal i cultural

En últim lloc, és important tenir en compte els avantatges personals i culturals. Viure en un entorn d'aprenentatge bilingüe fomenta la consciència cultural i la tolerància. Segons Cummins (2020), els alumnes que aprenen en dues llengües solen fomentar una identitat més tolerant, empàtica i analítica, factors clau en la formació de ciutadans globals i responsables.

Bibliografia

3Cat. (2024, 12 d'abril). El bilingüisme aporta als alumnes catalans avantatges cognitius i en l'aprenentatge d'altres llengües.

<https://www.3cat.cat/324/el-bilinguisme-aporta-als-alumnes-catalans-avantatges-cognitius-i-en-laprenentatge-daltres-llengues/noticia/1277289/>

Antón, J. (2025, 23 de març). Es busquen filòlegs. El País – Quadern.

<https://elpais.com/quadern/2025-03-23/es-busquen-filolegs.html>

Associació d'Escoles Bilingües de Catalunya. (s.d.). Pàgina principal.

<https://www.aebcatalunya.org/ca/>

Bell-lloc del Pla. (s.d.). Col·legi Bell-lloc. <https://www.bell-lloc.org/es/>

Bialystok, E. (2001). Bilingualism in development: Language, literacy, and cognition.

Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511605963>

Bialystok, E. (2011). Reshaping the mind: The benefits of bilingualism. Canadian Journal of

Experimental Psychology, 65(4), 229–235.

<https://criancabilingue.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/09/cep-65-4-229.pdf>

British Council. (s.d.). Enseñanza bilingüe en España.

<https://www.britishcouncil.es/programas/educacion/educacion-bilingue>

Cadena SER. (2025, 14 de març). Marta Mata: Pionera de l'educació pública i defensora de la normalització lingüística.

<https://cadenaser.com/cataluna/2025/03/14/marta-mata-pionera-de-leducacio-publica-i-defensora-de-la-normalitzacio-linguistica-sercat/>

Cadena SER. (2025, 18 de març). El TSJC rebutja recursos de la Generalitat contra 12 sentències en favor del castellà a l'escola.

<https://cadenaser.com/cataluna/2025/03/18/el-tsjc-rebutja-recursos-de-la-generalitat-contra-12-sentencias-en-favor-del-castella-a-lescola-sercat/>

Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 8762.

<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8762/1928585.pdf>

Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 8851.
<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8851/1955221.pdf>

Departament d'Educació de Catalunya. (s.d.). Documents i materials de suport sobre plurilingüisme. XTEC – CESIRE.
<https://serveiseducatiu.xtec.cat/cesire/documents-i-materials-de-suport-sobre-plurilinguisme/>

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. (2022). Informe de polítiques educatives del segle XXI. Repositori del Departament d'Educació.
<https://repositori.educacio.gencat.cat/handle/20.500.12694/230>

Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. (2020). Informe sobre l'estat de l'ensenyament en llengües a Catalunya. Generalitat de Catalunya.
<https://llengua.gencat.cat/ca/detalls/article/llenguaensupcat>

El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya: l'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural. Generalitat de Catalunya.
<https://hdl.handle.net/20.500.12694/230>

El País. (2024, 24 de setembre). El Consejo de Europa advierte de que imponer el 25% de castellano en las aulas atenta contra la protección del catalán.
<https://elpais.com/espana/2024-09-24/el-consejo-de-europa-advierte-de-que-imponer-el-25-d-e-castellano-en-las-aulas-atenta-contra-la-proteccion-del-catalan.html>

European Commission. (2019). Key Competences for Lifelong Learning. Brussels.
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/297a33c8-a1f3-11e9-9d01-01aa75ed71a1>

García, O., & Wei, L. (2014). Translanguaging: Language, Bilingualism and Education. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9781137385765>

Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, Secretaria de Polítiques Educatives, Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme, Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics. (2004). Bases teòriques del Programa d'Immersion Lingüística del Servei d'Ensenyament del Català: Dossier 0.

https://xtec.gencat.cat/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0007/02b4b23d-1e7e-439f-bb4e-0545d91b269a/Dossiero0_pil_rev.pdf

Generalitat de Catalunya. (2023). El Govern presenta el Marc de plurilingüisme per garantir a l'alumnat el domini de les llengües en acabar l'educació obligatòria. <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/210708/govern-presenta-marc-plurilinguisme-garantir-lalumnat-domini-llengues-acabar-leducacio-obligatoria>

González, R. (2021). Tecnologies educatives i llengües: L'ús d'eines digitals per a la millora de l'anglès a l'aula. *Educació XXI*, 13(2), 101–115. <https://repositori.educacio.gencat.cat/handle/20.500.12694/1418#page=1>

Graó. (s.d.). De camí cap al plurilingüisme a les aules. <https://www.grao.cat/contingut/de-cam-cap-al-plurilinguisme-a-les-aules/>

Institut d'Estudis Catalans – Xarxa CRUSCAT. (2017). Les persones que han adquirit un bon domini de dues llengües de manera precoç tenen més facilitat per aprendre una altra llengua comparades amb les persones monolingües. <https://cruscat.iec.cat/cercle-xxi/butlleti/butlleti-11/5-les-persones-que-han-adquirit-un-bon-domini-de-dues-llengues-de-manera-precoc-tenen-mes-facilitat-per-aprendre-una-altra-llengua-comparades-amb-les-persones-monolingues/>

International Journal of Bilingualism, 22(6), 725–738. <https://doi.org/10.1177/1367006918768367>

La Bressola. (s.d.). Pàgina oficial de La Bressola. <https://www.bressola.cat/>

López Blay, M. T. (2021). Marco legislativo y jurisprudencial del régimen lingüístico en la enseñanza no universitaria: Especial referencia al caso catalán. *Revista de Derecho Político*, 111, 229–261. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8642951>

Martín, L. (2025, 20 de febrer). El Gobierno catalán inyectará nueve millones para reactivar el uso del catalán. *El País*. <https://elpais.com/espana/catalunya/2025-02-20/el-gobierno-catalan-inyectara-nueve-millones-para-reactivar-el-uso-del-catalan.html>

St. Peter's School. (s.d.). Admissions – Inquiry now.
<https://stpeters.es/admissions/inquiry-now/>

Universidad Europea. (s.d.). ¿Qué es la educación bilingüe?.
<https://universidadeuropea.com/blog/que-es-educacion-bilingue/>

Universitat de les Illes Balears. (2021). L'educació inclusiva amb perspectiva de gènere: una investigació sobre la situació de la coeducació a les aules d'Educació Infantil d'Espanya.
<https://dspace.uib.es/xmlui/handle/11201/154857>

Universitat Rovira i Virgili. (2024). Treball de Fi de Grau: Anàlisi del procés d'adquisició de la llengua catalana en el procés d'immersió lingüística a les aules d'I5 de les escoles del Baix Penedès. https://repositori.urv.cat/estatic/TFG0011/en_TFG6749.html

Valdés, G. (2001). Learning and Not Learning English: Latino Students in American Schools. Teachers College Press.
https://www.academia.edu/80491053/Learning_and_not_learning_English_Latino_students_in_American_schools

Weinreich, U. (1953). Languages in contact: Findings and problems. *Language*, 2(1), 1–15.
<https://core.ac.uk/reader/85211220>

Fernández, Albert Catalán & Forteza, Maria Dolors (2011). La formació inicial del professorat d'educació secundària. *Passat i present. InnovIB. Recursos i recerca educativa de les Illes Balears*, (2), 99-108. Disponible a: <http://hdl.handle.net/11162/6334>

Gràcia, M., Lacerda, C. B. F., Jarque, M. J., Domeniconi, C., Casanovas, J., Sancho, M.-R., Casanovas, J., & Cuatrecasas, M. (2019). Diseño y construcción de un Sistema de Soporte a la toma de Decisiones de los docentes sobre las interacciones comunicativas y lingüísticas en el aula. *Multidisciplinary Journal of School Education*, 16(2), 57-83.
<https://doi.org/10.14632/mjse.2019.16.57>

Bialystok, E., & Craik, F. I. M. (2010). Cognitive and linguistic processing in the bilingual mind. *Current Directions in Psychological Science*, 19(1), 19–23.
https://www.researchgate.net/publication/255616091_Cognitive_and_Linguistic_Processing_in_the_Bilingual_Mind

Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1(1), 1–47.
<https://doi.org/10.1093/applin/1.1.1>

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press. <https://www.jstor.org/stable/j.ctvjf9vz4>

Weinreich, U. (1953). *Languages in Contact: Findings and Problems*. *Linguistic Studies*, 1, 1-58.
https://www.researchgate.net/publication/333191154_Languages_in_Contact_Findings_and_Problems

Bialystok, E. (2011). Reshaping the mind: The benefits of bilingualism. *Canadian Journal of Experimental Psychology*, 65(4), 229-235. <https://doi.org/10.1037/a0025406>

Bialystok, E., Craik, F. I. M., & Freedman, M. (2007). Bilingualism as a protective factor against the onset of symptoms of dementia. *Neuropsychologia*, 45(2), 459-464.
<https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2006.10.009>

Jessner, U. (2008). Teaching third languages: Findings, trends and challenges. *Language Teaching*, 41(1), 13-34.
<https://www.cambridge.org/core/journals/language-teaching/article/abs/teaching-third-languages-findings-trends-and-challenges/A55BC8F733F35274E497F9C364F8E9F9>

Eurydice. (2017). *Key Data on Teaching Languages at School in Europe*. Recuperat de <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/publications/eurydice-briefkey-data-teaching-languages-school-europe>

González, A., Martínez-Heredia, N., Ortega-Martín, J. L., & Corral-Robles, S. (2024). El impacto de la era digital en el aprendizaje del inglés en adultos mayores. *European Public & Social Innovation Review*, 9. <https://doi.org/10.31637/EPSIR-2024-478>

Sabaté Muriel, I., Bofill-Poch, S., & Mata Codesal, D. (2022). *Impactes de la pandèmia de la COVID-19 en l'alumnat de l'Hospitalet de Llobregat: Perspectives del professorat*. Observatori de la Infància de l'Hospitalet de Llobregat. Recuperat de: <https://infancialh.cat/wp-content/uploads/2022/02/Informe-impactes-pandemia.pdf>

Departament d'Educació. (2021). Pla d'impuls a l'anglès. 2021–2025. Generalitat de Catalunya. <https://educacio.gencat.cat>

UNESCO. (2015). Rethinking education: Towards a global common good? París: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. <https://unesdoc.unesco.org>

Departament d'Educació. (2019). Pla d'educació inclusiva de Catalunya 2019–2027. Generalitat de Catalunya. <https://educacio.gencat.cat>

Generalitat de Catalunya. (2009). Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 5422. <https://dogc.gencat.cat>

Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, d'Educació (LOMLOE).Gobierno de España. (2020). Boletín Oficial del Estado, núm. 340, 30 de desembre de 2020. <https://www.boe.es>

3Cat. (2024, 12 d'abril). El bilingüisme aporta als alumnes catalans avantatges cognitius i en l'aprenentatge d'altres llengües. <https://www.3cat.cat/324/el-bilinguisme-aporta-als-alumnes-catalans-avantatges-cognitius-i-en-l-aprenentatge-d-altres-llengues/noticia/1277289/>

Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 7477. <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/d/2017/10/17/150>

Additio App. (2024, 21 d'octubre). Com implementar un programa d'educació bilingüe al teu centre amb èxit. <https://additioapp.com/ca/com-implementar-un-programa-deducacio-bilingue-al-teu-centre-amb-exit/>

El Crític. (2019, 25 d'abril). Quatre dades que demostren l'èxit de la immersió lingüística a l'escola catalana. <https://www.elcritic.cat/mes/espai-critic/quatre-dades-que-demostren-lexit-de-la-immersio-linguistica-a-lescola-catalana-14772>

Annexos

Annex 1. Enquesta per a l'alumnat de Cicle Superior

Objectiu: recollir la visió dels alumnes respecte a l'ús de l'anglès i el català a l'aula i la seva experiència amb el co-ensenyament.

Tipus de resposta: escala Likert (1 = Totalment en desacord / 5 = Completament d'acord), resposta lliure i opcions múltiples.

Com aprenem llengües a l'escola?

1. M'agraden les activitats en què es fan servir dues llengües (català i anglès).
2. Comprenc el que es treballa quan un professor explica en anglès.
3. El fet de tenir dos professors a classe m'ajuda a comprendre millor els continguts.
4. A classe s'utilitzen jocs i projectes que converteixen l'aprenentatge d'anglès en una activitat divertida.
5. M'agradaria si donessin més matèries en anglès.
6. Quan hi ha activitats bilingües, em sento còmode participant.
7. Quines activitats t'agraden més durant les classes d'anglès? (Resposta lliure)
8. A quines assignatures penses que es podria utilitzar l'anglès, a part d'anglès?
(Resposta lliure)

Annex 2. Entrevista per al professorat

Objectiu: obtenir dades sobre la seva experiència, dificultats i suggeriments de millora en referència al co-ensenyament bilingüe.

Format: guia d'entrevista semi-estructurada (es pot realitzar de manera individual o en petits grups)

Vivències i opinions del professorat sobre el co-ensenyament bilingüe.

1. Has participat alguna vegada en una experiència de co-ensenyament dins l'aula? Com la valores?
2. Quines fortaleses consideres que té aquest model per a l'alumnat?
3. Quines dificultats o reptes has identificat en el moment d'implementar-ho?
4. Com es podria millorar la coordinació entre professors que comparteixen espai?
5. Quina preparació has obtingut (o t'agradaria obtenir) per augmentar les teves habilitats en educació bilingüe i co-ensenyament?
6. Quins materials, horaris i recursos humans consideres que serien indispensables per assegurar una implementació flexible?
7. Quines matèries o activitats consideres que s'ajusten millor al co-ensenyament bilingüe?

Annex 3. Enquesta per a les famílies

Objectiu: conèixer com perceben el model lingüístic de l'escola i què suporten per part de la família i l'entorn.

Tipus de resposta: escala d'acord i resposta lliure.

L'ensenyament en anglès i català: l'opinió de les famílies.

1. Crec que és beneficiós que els meus fills aprenguin temes en anglès a l'escola.
2. Estic al corrent de les activitats que es realitzen en anglès i català.
3. M'interessaria rebre consells per poder col·laborar a casa amb les tasques en anglès.
4. Tinc la impressió que l'alumnat es troba a gust en activitats bilingües.
5. Considero que la figura de dos professors a l'aula resulta beneficiosa per a l'aprenentatge.
6. Hi ha alguna idea o recomanació que voldries fer per millorar aquest model?

(Resposta lliure)

Annex 4. Bilingual Portfolio – Plantilla d'autoavaluació de l'alumnat

Nom de l'alumne/a: _____

Curs: _____

Data: _____

Activitat 1 – Presentació oral bilingüe (vídeo)

Tema: _____

Vocabulari clau utilitzat en català i anglès

Expressió clara i fluïdesa

Comprensió del concepte presentat

Activitat 2 – Text reflexiu (llibertat lingüística)

- Quines llengües he triat per expressar-me i per què?
- Com m'he sentit utilitzant aquestes llengües?
- En què he millorat?

Activitat 3 – Autoavaluació (rúbrica)

Aspectes	Molt bé (3)	Bé (2)	A millorar(1)
Fluïdesa oral	☐	☐	☐
Comprensió lectora/oral	☐	☐	☐
Seguretat expressiva	☐	☐	☐

Activitat 4 – Anàlisi personal d'aprenentatge

- Quines activitats m'han ajudat més a aprendre?
- Com m'ha ajudat el treball amb dos mestres a l'aula?
- Quins mètodes repetiries?

Annex 5. Mapa de reflexió codocència – Rúbrica de reflexió docent

Nom de la parella pedagògica: _____

Àrea i nivell: _____

Curs: _____

Línia de temps de reflexió compartida (resum per trimestre)

Trimestre	Accions realitzades	Reptes detectats	Canvis implementats
1r			
2n			
3r			

Rúbrica de valoració conjunta

Ítems	Alta cohesió (3)	Millorable (2)	Poc cohesionat (1)
Coordinació en la planificació	☐	☐	☐
Rol compartit a l'aula	☐	☐	☐
Adaptació a la diversitat	☐	☐	☐
Impacte observat en l'alumnat	☐	☐	☐
Efecte de la formació rebuda	☐	☐	☐

Comentaris qualitatius addicionals:

Annex 6. Bilingual Impact Survey – Qüestionari a famílies

Qüestionari de valoració – Participació familiar en el projecte bilingüe

(Nivell educatiu: _____)

1. Valori les afirmacions següents (1–5):

Ítem	1 (Gens d'acord)	2	3	4	5 (Totalment d'acord)
El meu fill/a ha millorat en català i anglès	☐	☐	☐	☐	☐
Ens han informat bé sobre el projecte	☐	☐	☐	☐	☐
Hem pogut participar en activitats escolars	☐	☐	☐	☐	☐
Crec que aquest projecte afavoreix el seu aprenentatge	☐	☐	☐	☐	☐

2. Preguntes obertes:

- Què destacaries del projecte?
- Com ha canviat la manera com el teu fill/a fa servir les llengües a casa?
- Tens suggeriments per a futurs cursos?

Annex 7. Rúbrica d'observació docent – Ús lingüístic i participació

Observadors: _____

Data: _____

Grup-classe: _____

Àrea / Activitat observada: _____

Fitxa d'observació individual per alumne/a:

Alumne /a	Participació oral	Tria lingüística adequada	Ús efectiu de les dues llengües	Col·laboració i escolta activa	Adaptació al rol grupal
	Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa ☐	Sí ☐ Parcial ☐ No ☐	Sí ☐ Parcial ☐ No ☐	Sí ☐ Parcial ☐ No ☐	Sí ☐ Parcial ☐ No ☐

Rúbrica per a l'observació global de la sessió

Aspectes observables del grup-classe

Ítem	Molt present (3)	Present (2)	Poc present (1)	No observat (0)
S'estimula l'ús del català i de l'anglès de forma natural	☐	☐	☐	☐
L'alumnat tria activament la llengua en determinades activitats	☐	☐	☐	☐
Els mestres modelen l'ús bilingüe de forma coordinada	☐	☐	☐	☐

L'activitat afavoreix la interacció significativa entre iguals	☐	☐	☐	☐
Hi ha evidència d'aprenentatge de vocabulari específic	☐	☐	☐	☐
L'estructura de l'activitat afavoreix la participació inclusiva	☐	☐	☐	☐